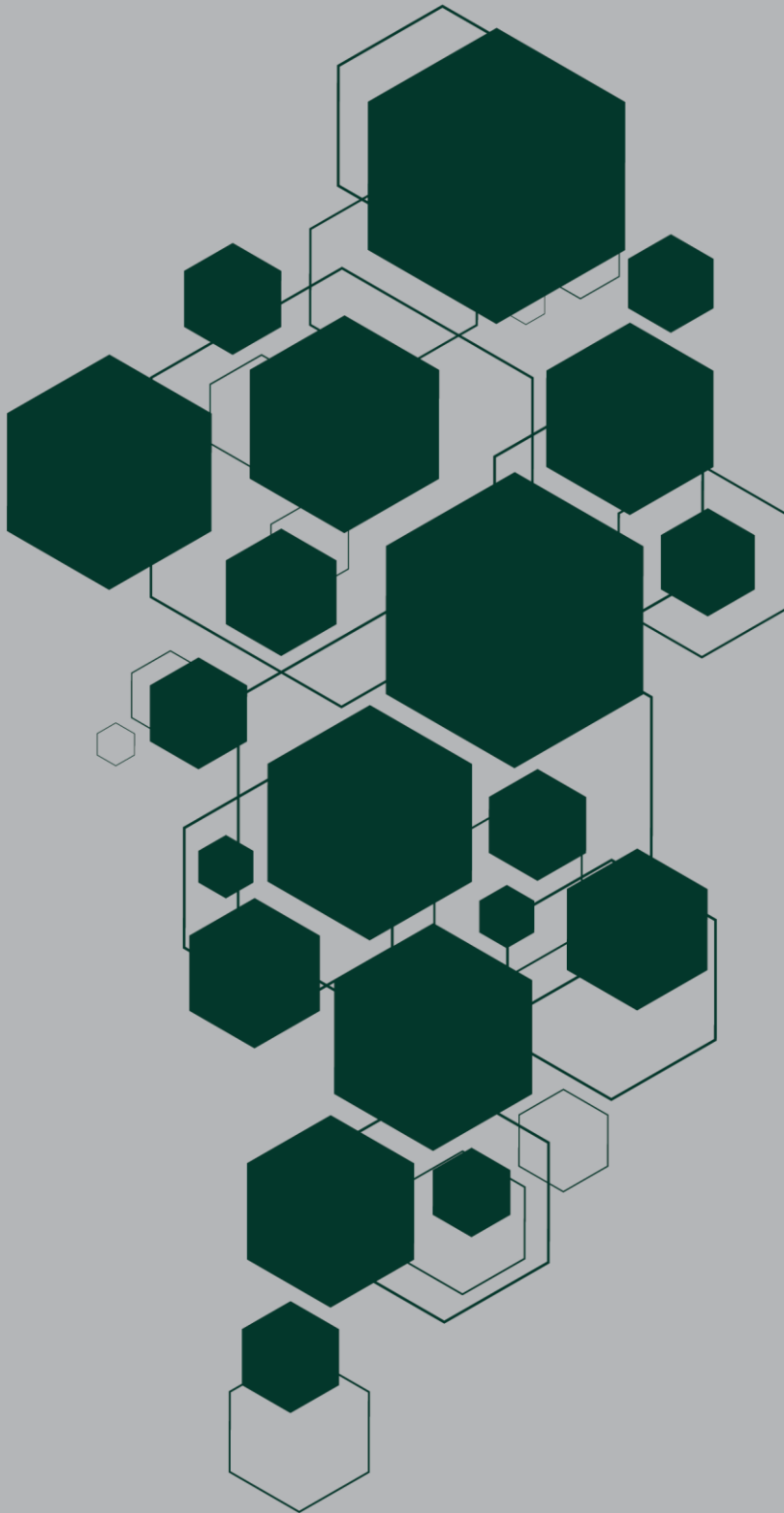

Lietuvos
mokslo
taryba

Palyginamojo
ekspertinio universitetų ir
mokslinių tyrimų institutų
vykdomos mokslinių
tyrimų ir eksperimentinės
plėtros veiklos vertinimo
ataskaita
vertinamųjų vienetų
grupei VV_GR_H_2

Vilnius 2023

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Dėl vertimo

Šis dokumentas buvo išverstas iš originalo kalbos, anglų, naudojant mašininio vertimo programą. Dėl mašininio vertimo pobūdžio, vertimas gali būti netikslus ar turėti klaidų. Jis skirtas tik informaciniams tikslams. Kilus bet kokiems neatitikimams ar abejonėms, prašome remtis originaliu dokumentu [anglų kalba](#).

Vertinimo ataskaita
Vertinamųjų vienetų grupės ataskaita
VV_GR_H_2

Turinys

Terminai ir santrumpos	3
1. ĮVADAS	4
1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai.....	4
1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai.....	4
1.3. VV_GR_H_2 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų komisija.....	6
1.4. VV_GR_H_2 vertinamųjų vienetų grupės vertinimo organizacija	6
2. VERTINIMO ATASKAITOS	8
2.1. LKTI_LKTI vertinamasis vienetas	8
2.2. KTU_Žmogaus vertinamasis vienetas	13
2.3. EHU_H vertinamasis vienetas	17
2.4. VDA_VAA H vertinamasis vienetas	22
2.5. VilniusTech_HTA vertinamasis vienetas	26
2.6. LMTA vertinamasis vienetas	30
2.7. VU_FET vertinamasis vienetas	34
2.8. VDU_MEN vertinamasis vienetas	40
2.9. VDU_TEOL vertinamasis vienetas	43
3. IŠVADOS	46

Terminai ir santrumpos

PEV - MTEP veiklos palyginamasis ekspertinis vertinimas

VDDA - visos darbo dienos atitikmuo (ar ekvivalentas)

Institucijos - Lietuvos valstybiniai ir nevalstybiniai universitetai ir mokslinių tyrimų institutai

LMT - Lietuvos mokslo taryba

MTEP - moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

VV; vienetas - vertinamasis vienetas

VDDA¹ - tam tikros grupės darbuotojų per metus dirbtų darbo valandų skaičius, padalytas iš socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyto darbo valandų skaičiaus per 12 tų metų mėnesių (esant 5 darbo dienų savaitei). <...> VDDA vienetas - žmogus per metus.

MVDDA¹ - mokslininkų visos darbo dienos atitikmuo yra dėstytojų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens, padalinto iš 3, ir mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų, turinčių mokslo laipsnį, visos darbo dienos atitikmens suma.

Mokslo sritys:

S - socialiniai mokslai; **H** - humanitariniai mokslai

Universitetai:

EHU - Europos humanitariniai mokslai

LMTA - Lietuvos muzikos ir teatro akademija

KTU - Kauno technologijos universitetas

Vilniaus technikos - Vilniaus Gedimino technikos universitetas

VDU - Vytauto Didžiojo universitetas

VU - Vilniaus universitetas

Mokslinių tyrimų institutas:

LKTI - Lietuvos kultūros tyrimų institutas

¹ *Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamojo ekspertinio vertinimo aprašas, patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593*

1. ĮVADAS

1.1. Palyginamojo ekspertinio vertinimo paskirtis, taikymo sritis ir tikslai

Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos palyginamąjį ekspertinį vertinimą (toliau - PEV) 2023 m. atliko Lietuvos mokslo taryba (toliau - LMT), vadovaudamasi *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1593, 2021 m. rugsėjo 2 d. (toliau - Aprašas), *Palyginamojo ekspertinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo procedūrų reglamentu*, patvirtintu LMT pirmininko 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-486 (toliau - Reglamentas), ir kitais susijusiais teisės aktais.

PEV tikslas - pateikti Lietuvos universitetų ir mokslinių tyrimų institutų (toliau - Institucijos) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau - MTEP) veiklos rezultatų, socialinio ir ekonominio poveikio bei plėtros potencialo vaizdą pagal jų vykdomą MTEP veiklą 2018-2022 m. laikotarpiu.

PEV taikymo sritis apima tiek valstybines, tiek nevalstybines institucijas, veikiančias Lietuvoje. 2023 m. PEV dalyvavo visi valstybiniai universitetai (iš viso - vienuolika) ir visi valstybiniai mokslinių tyrimų institutai (taip pat, vienuolika), keturi nevalstybiniai universitetai ir du nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai. Institucijos ar jų dalys buvo vertinamos kaip vertinamieji vienetai (toliau - VV arba vienetai). PEV leidžia VV MTEP veiklos rezultatus palyginti su tarptautiniais standartais ir nacionaliniame kontekste. Palyginamasis vertinimas pateikia įrodymus MTEP politikos formuotojams įvairiais lygmenimis, taip pat suteikia vertinime dalyvaujančioms Institucijoms reikšmingą paskatą gerinti savo veiklos rezultatus.

Nuo 2018 m. PEV yra neatsiejama Lietuvos Institucijų MTEP veiklos vertinimo dalis. Kasmetinis Institucijų atliekamas MTEP veiklos vertinimas kartu su kas penkerius metus atliekamu PEV sudaro Lietuvos MTEP veiklos vertinimo sistemą. Dviejų pakopų vertinimo rezultatai naudojami skirstant institucinį valstybės finansavimą MTEP veiklai. 70 proc. valstybės bazinio biudžeto finansavimo MTEP veiklai ateinantiems penkeriems metams lems 2023 m. PEV rezultatai.

Vertinimo rezultatai taip pat lems doktorantūros tęstinumą bei naujas teises vykdyti doktorantūros studijas Institucijose pagal *Mokslo doktorantūros nuostatus*, patvirtintus Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. V-739. Be to, PEV išvados ir rezultatai gali būti naudojami kitų MTEP finansavimo priemonių ar aukštojo mokslo studijų vertinimuose.

1.2. Palyginamojo ekspertinio vertinimo organizavimas ir vertinimo kriterijai

Vertinant Lietuvos institucijų MTEP veiklą, PEV metu pasitelkiamos tarptautinės ekspertų grupės. Vertinimą atliekant ekspertų grupėms, o ne paviniams ekspertams, sudaromos sąlygos diskusijoms ir debatams ir palyginimui grupės viduje.

Vertinimas atliekamas VV lygmeniu, kuris yra organizaciniu požiūriu apibrėžta struktūra. VV gali būti tiek visa institucija, tiek institucijos padalinys, atitinkantis fakultetą ar kitas oficialias institucijos struktūras. Pagal Aprašą VV formavimo taisyklės yra tokios:

- VV turėtų būti tarpusavyje susiję bendra MTEP veikla ir gali veikti vienoje ar dvejose mokslo srityse;
- mažiausias VV dydis turėtų būti ne mažesnis kaip 5 MVDDA, o didžiausias VV dydis neturėtų viršyti 75 MVDDA.

Išimtyms galėtų būti daromos siekiant geriau atspindėti institucijoje vykdomą MTEP veiklą. Jei VV yra didesnis nei 75 MVDDA arba (ir) VV veikė trijose mokslo srityse, Institucija turėjo pateikti argumentus ir gauti LMT pritarimą išimčiai.

Vadovaudamosi nurodymais, Institucijos suformavo aštuoniasdešimt penkis VV. Visi VV buvo suskirstyti į trylika grupių. Kiekvienoje grupėje buvo nuo keturių iki devynių VV. VV dydis svyravo nuo šiek tiek daugiau nei 5 MVDDA iki VV, turinčių daugiau nei 150 MVDDA. Mokslo sričių ir mokslo krypčių skaičius, kuriuose VV vykdė veiklą skyrėsi, t.y. nors dauguma VV veikė vienoje ar dviejose mokslo kryptyse, tačiau buvo išskirčių, kai VV veikė net penkiose skirtingose mokslo kryptyse. VV dydžio, sudėties ir mokslo sričių kompozicijų skirtumai vienoje VV grupėje kėlė iššūkius palyginamumui, todėl ekspertų komisijai svarstant reikėjo į tai atsižvelgti.

Vienetų vertinimas grindžiamas trimis kriterijais:

- VV MTEP veiklos kokybė mokslo kryptyje (-se) ar mokslo srities mokslo krypčių grupėje (svoris 0,65) ;
- VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis (svoris 0,2);
- VV MTEP veiklos perspektyvumas (svoris 0,15).

MTEP veiklos kokybė vertinama kiekvienoje mokslo kryptyje arba mokslo srities mokslo krypčių grupėje, o ekonominis ir socialinis poveikis bei plėtros potencialas vertinamas VV lygmeniu. Kiekvienas vertinimo kriterijus vertinamas penkių balų skalėje, t. y. nuo puikaus [5] iki silpno [1] arba MTEP veiklos nebuvimo [0]. Kiekvieno kriterijaus balų reikšmių aprašymas pateikiamas Apraše. Buvo leidžiama vertinti 0,5 balo tikslumu, todėl, prireikus, buvo galima vertinti subtiliau.

Padalinio MTEP veiklos kokybė vertinama pagal šias taisykles: jei VV turi ne mažiau kaip 10 MVDDA mokslo kryptyje arba turi nuo 2 iki 10 MVDDA ir turi teisę vykdyti doktorantūros studijas (arba ketina siekti tokios teisės per artimiausius 5 metus) mokslo kryptyje, tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo kryptyje; jei VV neatitinka šių reikalavimų tuomet mokslinių tyrimų kokybė vertinama mokslo srities mokslo krypčių grupėje. Pastaruoju atveju vertinant atsižvelgiama į bendrą visų grupėje esančių mokslo krypčių kokybę.

Vertinimas atliekamas remiantis VV pateiktais 2018-2022 m. laikotarpio duomenis, kurių VV teikė LMT informacinėje sistemoje "Vieversys", LMT pateiktais apibendrintais kasmetinio Institucijų MTEP veiklos vertinimo rezultatais (2018-2021 m.), taip pat informacija, gauta ekspertų grupių vizitų į Institucijas ir susitikimų su VV atstovais metu. VV duomenis teikė vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-1593 patvirtintu *Duomenų apie universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus teikimo palyginamajam ekspertiniam MTEP vertinimui tvarkos aprašu* (toliau - Duomenų teikimo tvarkos aprašas). Pagal Duomenų teikimo tvarkos apraše nustatytą informaciją buvo vertinamas kiekvienas iš PEV kriterijų. Vertinimui teikiamų duomenų skaičius priklausė nuo VV dydžio ir svyravo nuo mažiausiai penkių iki daugiausiai aštuoniasdešimt dviejų.

Pažymėtina, kad nuo ankstesnio 2018 m. PEV buvo atlikti keli organizaciniai vertinimo proceso patobulinimai, todėl reikėtų atsargiai lyginti šių dviejų vertinimų rezultatus. Kai kuriuos iš jų verta paminėti:

- 2023 m. buvo suformuoti 85 VV, kurie buvo suskirstyti 13 ekspertų komisijų, o 2018 m. PEV buvo suformuota 117 VV, kurie buvo suskirstyti 6 ekspertų komisijoms. Tai susiję su pasikeitusiomis VV formavimo taisyklėmis. Per 2018 m. PEV, VV buvo leidžiama formuoti tik vienoje mokslo srityje, t. y. jei VV veikė dviejose mokslo srityse, vertinimo tikslais jis turėjo būti suskirstytas į du vienetus. 2023 m. šis apribojimas buvo panaikintas, ir VV galėjo veikti dviejose (o kai kuriais atvejais ir trijose) mokslo srityse. Be to, VV formavimui įtakos turėjo vertinimo laikotarpiu besikeičiantis Institucijų skaičius, nes įvyko kelių institucijų susijungimas: Aleksandro Stulginskio universitetas ir Lietuvos edukologijos universitetas nuo 2019 m. sausio 1 d. prijungti prie Vytauto Didžiojo universiteto; Šiaulių universitetas prijungtas prie Vilniaus universiteto, taip pat Teisės institutas, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas ir Lietuvos socialinių tyrimų centras nuo 2021 m. sausio 1 d. sujungti į Lietuvos socialinių mokslų centro.
- PEV įverčių sistema taip pat buvo šiek tiek pakeista. Nors abiejuose vertinimuose buvo naudojamos penkiabalės skalės, 2023 m. buvo leidžiama naudoti pusinius įvertinimus, o 2018 m. - tik sveikus skaičius.
- Buvo pakeisti duomenų teikimo reikalavimai. 2023 m. reikėjo pateikti MTEP rezultatų sąrašą už penkerių metų laikotarpį, o 2018 m. buvo reikalaujama pateikti MTEP rezultatų sąrašą už kiekvienus vertinimo metus (2013-2017 m.) ir papildomą sąrašą už visą vertinimo laikotarpį, todėl 2018 m. duomenų apimtis buvo didesnė.

1.3. VV_GR_H_2 vertinamųjų vienetų grupės ekspertų komisija

VV_GR_H_2 grupės ekspertų komisijai teko vertinti devynis aštuonių institucijų VV:

- **Europos humanitariniai mokslai** - 1 VV:
Humanitariniai mokslai (santrumpa EHU_H);
- **Kauno technologijos universitetas** - 1 VV:
Humanitariniai mokslai (santrumpa KTU_Human);
- **Lietuvos muzikos ir teatro akademija** - 1 VV:
Lietuvos muzikos ir teatro akademija (santrumpa LMTA);
- **Lietuvos kultūros tyrimų institutas** - 1 VV:
Lietuvos kultūros tyrimų institutas (santrumpa LKTI_LKTI);
- **Vilniaus dailės akademija** - 1 VV:
Vilniaus dailės akademija_H (santrumpa VDA_VAA H);
- **Vilniaus Gedimino technikos universitetas** - 1 VV:
(santrumpa: *VilniusTech_HTA*);
- **Vytauto Didžiojo universitetas** - 2 VV:
VDU Menotyra ir teorija (santrumpa VDU_MEN),
VDU Teologijos mokslai (santrumpa VDU_TEOL);
- **Vilniaus universitetas** - 1 VV:
Filosofija, Etnologija (santrumpa VU_FET).

Vertinamieji vienetai veikė menotyros ir teorijos, filosofijos, teologijos, filologijos, istorijos ir archeologijos, etnologijos ir edukologijos mokslo kryptyse, todėl, atsižvelgdamas į šias mokslo kryptis, LMT paskyrė ekspertų komisijos narius, kurių pagrindinė pareiga buvo įvertinti VV pagal tris kriterijus ir pateikti rekomendacijas dėl VV tolesnės plėtros. Ekspertų komisiją sudarė dvylika narių, susijusių su užsienio institucijomis:

- Ivana Diaz Fernandez (grupės pirmininkė), Barcelonos universitetas, Ispanija
- Yolanda Espiña, Piuros universitetas, Peru
- Ewald Hiebl, Paryžiaus Lodrono Zalcburgo universitetas, Austrija
- Kathleen James-Chakraborty, Dublino universiteto koledžas, Airija
- Adrian Jusupović, Tadeusz Manteuffel istorijos institutas, Lenkijos mokslų akademija, Lenkija
- Zdzislaw Josef Kijas, Popiežiškasis Bonaventūros fakultetas, Italija
- Přemysl Mácha, Čekijos mokslų akademijos Etnologijos institutas, Čekija
- Zygfryd Glaeser, Opolės universitetas, Lenkija
- Miklos Zoltan Nyiro, Miškolco universitetas, Vengrija
- Helena Ruotsala, Turku universitetas, Suomija
- Wojciech Sowa, Krokuvos Jogailos universiteto Klasikinės filologijos institutas, Krokava, Lenkija
- Timo Virtanen, Nacionalinė biblioteka / Helsinkio universitetas, Suomija.

1.4. VV_GR_H_2 vertinamųjų vienetų grupės vertinimo organizacija

VV_GR_H_2 grupės VV_GR_H_2 grupės vertinimo organizavimo tvarkaraštis:

Duomenų pateikimas. VV_GR_H_2 grupėje dalyvaujančios institucijos iki 2023 m. vasario 17 d., vadovaudamosi Duomenų teikimo tvarka, pateikė duomenis apie savo VV MTEP veiklas į informacinę sistemą "Vieversys".

Individualus vertinimas. Prieš vizitą į Lietuvą kiekvienos vertinimui pateiktos VV duomenis individualiai vertino ne mažiau kaip trys komisijos ekspertai. Kiekvienam VV vertinti paskirtų ekspertų skaičius didėjo priklausomai nuo VV mokslinių kryptių skaičiaus. Individualus VV_GR_H_2 grupės vertinamųjų vienetų vertinimas buvo atliekamas iki 2023 m. kovo 14 d.

Vizitas į Lietuvą. VV_GR_H_2 grupės ekspertų komisijos nariai Lietuvoje lankėsi 2023 m. kovo 20-24 d. Pagrindiniai vizito tikslai apėmė individualaus vertinimo rezultatų aptarimą ekspertų grupėje, užtikrinant vienodą ir nuoseklų vertinimo kriterijų taikymą tarp ekspertų grupės narių; apsilankymą ir susipažinimą su VV akademinio ir administracinio personalu, doktorantais ir mokslinių tyrimų infrastruktūra (bent trys ekspertų komisijos ekspertai turėjo aplankyti vieną VV); bendrą visų vertinamųjų vienetų balų suderinimą bendrame posėdyje.

Galutinė ataskaita. Po vizito į Lietuvą vyko ekspertų komisijos ataskaitos rengimas. Jos rengimą koordinavo grupės pirmininkas. Prieš pateikiant ekspertų komisijos ataskaitą, Institucijoms buvo suteikta galimybė pateikti pastabas dėl faktinių klaidų, jei tokių buvo pastebėta rašytiniame VV balų pagrindime. Atsižvelgus į pastabas, komisijos ataskaita prireikus buvo pakoreguota. Be to, ekspertų grupė parengė atsakymą pastabas pateikusioms institucijoms. Ataskaita buvo pateikta LMT pritarus visiems komisijos nariams.

Apeliaciniai skundai. Gavusios galutinius kiekvieno vertinamojo vieneto rezultatus, Institucijos turėjo teisę pateikti LMT pagrįstą apeliaciją, jei manė, kad VV vertinimo pagrindime yra faktinių klaidų, ir (arba) jei įtarė, kad buvo pažeistos vertinimo procedūros, galėjusios turėti įtakos vertinimo rezultatams.

LMT įsteigė išorinę Apeliacinę komisiją, kurią sudarė septyni nariai, atrinkti iš Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pasiūlytų kandidatų. Apeliacinė komisija buvo atsakinga už tai, kad nustatytų, ar apeliacijos atitinka nurodytas nuostatas, o palankaus sprendimo atveju - išsamiai išnagrinėti apeliaciją.

Ekspertų grupė VV_GR_H_2 gavo vieną apeliaciją. Apeliacinė komisija atmetė apeliaciją dėl to, kad ji neatitiko nustatytų apeliacijų nuostatų.

Ataskaitos patvirtinimas. Galutinė VV_GR_H_2 grupės ataskaita patvirtinama LMT pirmininko įsakymu pagal reglamentą.

2. VERTINIMO ATASKAITOS

2.1. LKTI_LKTI vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Lietuvos kultūros tyrimų institutas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	LKTI
Institucijos VV pavadinimas	Lietuvos kultūros tyrimų institutas
VV pavadinimo santrumpa	LKTI_LKTI
VV apimtis (MVDDA)	54,25
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
H 003 - Menotyra	25,50	3,5

Pagrįstas balo pagrindimas

VV dirba 5 vyriausieji mokslo darbuotojai, 17 vyresniųjų mokslo darbuotojų ir 10 tyrėjų, o tai rodo gerą visų karjeros lygių atstovavimą. VV vykdo jungtinę meno istorijos ir teorijos doktorantūros programą su Vilniaus dailės akademija ir Lietuvos muzikos ir teatro akademija. Nuo 2018 m. iki 2022 m. apgintos 4 nuolatinių studijų daktaro disertacijos (2 - 2019 m., 1 - 2021 m. ir 1 - 2022 m.). Nuolatinių doktorantų daktaro disertacijos rengimo trukmė pailgėjo nuo 5 iki 7 metų. Visos daktaro disertacijos buvo susijusios su XVIII-XXI a. laikotarpiu ir tik lietuvių kalba. Pabrėžtina, kad 2018-2022 m. laikotarpiu bendras doktorantų skaičius padidėjo nuo 6 iki 12. Duomenys rodo, kad apie 60-66 proc. doktorantų neapgynė disertacijos, o tai laikytina lengva silpnybe, kurios priežastis reikėtų nustatyti, apibrėžti ir tobulinti. Ataskaitoje atrinktos geriausios publikacijos visos yra anglų kalba, kai kurios iš jų išleistos žinomų leidyklų (pvz: The Routledge Companion to Expressionism in a Transnational Context, Routledge; "Modern and National at the Same Time: The Dilemma of Lithuanian Architecture of the Interwar Period", in: Nicht nur Bauhaus - Netzwerke der Moderne in Mitteleuropa / Not Just Bauhaus - Networks of Modernity in Central Europe, De Gruyter). VV akademinis personalas dalyvauja konferencijose Europoje, daugiausia dėmesio skirdamas Lenkijai, tačiau nerodydamas platesnio geografinio spektro, o tai reiškia, kad tarptautinis matomumas yra šiek tiek ribotas. VV mokslininkai yra gavę nemažai valstybinių apdovanojimų ir premijų (pavyzdžiui, "Nacionalinės kultūros ir meno" ir "Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premijos") ir vieną tarptautinę (Lenkijos). Visi nurodyti apdovanojimai ir premijos yra labai gero kokybinio lygio. Dauguma projektų finansuojami Lietuvos mokslo tarybos pagal "Lituanistikos tyrimų ir sklaidos programą (2016-2024 m.)" ir orientuoti tik į nacionalinį lygmenį. Pagrindiniai 11 projektų rezultatai - publikuoti darbai (daugiausia knygos ir leidiniai, fotodokumentacija, paroda): anglų ir lietuvių kalbomis, o tai laikytina gautu turtu. Be to, ataskaitoje išvardyti 7 didesni ir keletas mažesnių projektų,

iš kurių kai kurie buvo orientuoti į paramą knygų leidybai. Kaip svarbus trūkumas ataskaitoje neaptiktas ir vizito metu neakcentuotas joks reikšmingas tarptautinis bendradarbiavimas.

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA))	Įvertis (balai)
H 001 - Filosofija	15,00	3,5

Pagrįstas balo pagrindimas

Filosofijos mokslų kryptis LKTI yra didesnis, tačiau vidutinio dydžio vienetas, kurį sudaro 23 specialistai (turintys mokslų laipsnius). Be 5 vyriausių mokslų darbuotojų ir 7 tyrėjų, čia dirba daug vyresniųjų mokslų darbuotojų (10). Kita vertus, tarp darbuotojų yra tik vienas jaunesnysis tyrėjas, o tai yra rimtas pavojus ateičiai. Pagrindinis dėmesys VV mokslinėje veikloje tenka Lietuvos filosofijos istorijai ir šiuolaikinei Lietuvos filosofijai. Kartu su Vytauto Didžiojo universitetu ir Europos humanitarinių mokslų universitetu VV vykdo filosofijos doktorantūros programą. Nepaisant pastovaus priimtų doktorantų skaičiaus (2 per metus), per vertinamąjį laikotarpį buvo apginta labai nedaug (3) disertacijų. Studentai jaučiasi patenkinti moksliniu vadovavimu ir finansine parama, kurią gauna studijoms (tačiau jie išreiškė poreikį juos pamokyti praktinių įgūdžių, reikalingų projektų valdymui - kaip susirasti tinkamus portalus, rašyti projektų paraišką ir t. t.).

Visi pateikti mokslinių tyrimų rezultatai (du knygų skyriai ir šeši straipsniai žurnaluose) buvo parašyti anglų arba prancūzų kalbomis, o tai rodo, kad vienetas orientuojasi į tarptautinę veiklą. Šešios tarptautinės publikacijos pasirodė leidiniuose The Comparatist (University of North Carolina Press), Actes Sémiotiques (Presses Universitaires de Limoges), belgų Éditions Ousia, Lenkijos mokslų akademijos ir Lodzės universiteto leidyklos žurnaluose, be to, Scholar's Press redaguotame leidinyje. Tuo tarpu labai nedaug šių darbų yra susiję su vieneto deklaruojamu moksliniu dėmesiu Lietuvos filosofijai. Kita vertus, VV mokslininkai aktyviai dalyvavo didelio masto tarptautiniuose mokslų renginiuose. Visų išvardytų konferencijų apimtis siekė daugiau nei atsitiktiniai renginiai (jos buvo organizuojamos kaip vykdomų projektų dalys, konferencijų ciklai, simpoziumai ar kurios nors mokslų draugijos renginiai, visi jie truko bent dvi dienas). Du išvardyti nacionalinio lygmens apdovanojimai gauti už literatūrinį straipsnį (2021 m. Metų straipsnio konkurso nugalėtojas) ir jaunojo tyrėjo mokslinį straipsnį (geriausias 2021 m. jaunųjų mokslininkų leidinys).

Vieneto dalyvavimas COST (Europos bendradarbiavimo mokslų ir technologijų srityje) veikloje yra aukštas filosofijos grupės pasiekimas, o mokslininkų dalyvavimas Lenkijos nacionalinėje humanitarinių mokslų vystymo programoje taip pat teikia vilčių tarptautinio bendradarbiavimo požiūriu, nors šie du projektai negavo finansavimo. Taigi, konkurso būdu vykdomi VV projektai buvo grindžiami nacionalinėmis lėšomis, tarp jų buvo labai svarbių veiklų (žurnalas "Athena", serija "Lietuvos filosofijos šaltiniai", Romano Bytauto raštų leidyba, "į organizmą orientuotos ontologijos" kūrimas), tačiau jų tarptautinis matomumas buvo ribotas. (Vis dėlto su pastaruoju projektu susijęs tomas, kurį 2023 m. išleis Edinburgo universiteto leidykla, tikėtina, sulauks tarptautinio pripažinimo).

Apibendrinant galima teigti, kad VV vykdomi MTEP ir taikomoji veikla yra aukšto lygio ir pripažįstami nacionaliniu mastu, o tarptautinis pripažinimas kol kas šiek tiek ribotas.

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA))	Įvertis (balai)
H 005 - Istorija ir archeologija	13,75	3

Pagrįstas balo pagrindimas

Kaip vienas iš valstybinių mokslinių tyrimų institutų Lietuvoje, VV vykdo ilgalaikius mokslinius tyrimus ir pasižymi geru nacionaliniu pasiekiamumu, tačiau menku tarptautiniu pripažinimu ir rezonansu. Į. Istorijos ir

archeologijos katedros personalą sudaro vidutinis 20 specialistų (turinčių mokslo laipsnį) kolektyvas su dideliu vyresniųjų mokslo darbuotojų skaičiumi (trylika), tik du vyriausieji mokslo darbuotojai ir keturi tyrėjai. Be to, yra tik vienas jaunesnysis tyrėjas ir nė vieno užsienio tyrėjo. Šioje srityje nevykdoma doktorantūros programa. Mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų, turinčių mokslinį laipsnį, sąrašas su nuorodomis į jų mokslinius profilius yra gerai apgalvotas, pateiktas su skaidriomis nuorodomis į jų mokslinius profilius, gerai integruotas į pakraipą. Septyni geriausi VV atrinkti rezultatai yra straipsniai ir knygų skyriai, paskelbti anglų kalba. Publikacijos, išskyrus vieną (dvidešimties puslapių straipsniai), yra trumpos formos (keturių, penkių arba dešimties puslapių). Į geriausių pranešimų sąrašą įtraukti pranešimai, perskaityti tarptautinėse konferencijose šiose šalyse: vienas iš Prancūzijos, trys iš Lenkijos, vienas iš Estijos, vienas iš JAV ir vienas iš Vokietijos. Penkiaais atvejais pranešimo kalba buvo anglų, vienu prancūzų ir vienu lenkų. ŠU mokslininkė buvo apdovanota tarptautiniu apdovanojimu (Henrykai Ilgievič - Lenkijos Respublikos ordino "Už nuopelnus Lenkijos Respublikai" Kavalieriaus kryžiumi; Apdovanota už didelius nuopelnus skatinant lenkų ir lietuvių bendradarbiavimą bei lenkų kultūros ir istorijos populiarinimą). Nedidelis skaičius nacionalinių ir tarptautinių mokslinių tyrimų projektų. 2018-2022 m. laikotarpiu LKTI gavo keturis projektus (dauguma jų gauti iš Lietuvos mokslo tarybos ir Lietuvos kultūros ministerijos). Be to, galimai trys projektai (jų kaina 0 Eur) buvo vykdomi kitame vienete, kuriame dalyvavo VV mokslininkai. Bendra visų projektų vertė - 9,4 tūkst. Pagrindiniai projektų rezultatai - publikuoti darbai (daugiausia knygos ir straipsniai): anglų ir lietuvių kalbomis. Dviejuose projektuose galime pažymėti tarptautinį bendradarbiavimą. Atskiri mokslininkai dalyvauja mokslinėje veikloje už vieneto ribų (pavyzdžiui, Nacionalinė humanitarinių mokslų plėtros programa, Lenkija, Jogailos universitetas). Svarbiausi partneriai yra Ukraina, Lenkija ir Baltarusija. Mokslininkai reguliariai rengia seminarus / susitikimus. Jų tarptautinė veikla ribota (ribotos lėšos užsienio konferencijoms). VV neturi patenkinamos strategijos, nurodytos siekiant padidinti mokslinių tyrimų kaštus istorijos srityje. Mokslininkai neturi prieigos prie tarptautinių duomenų bazių vienete (tik už vieneto ribų). Tokį stiprų mokslinį personalą turintis vienetas turėtų vykdyti daugiau projektų, įskaitant ES, ir rengti ambicingesnes publikacijas.

Dėl visų minėtų veiklų VV yra stiprus, o jo tarptautinis pripažinimas yra ribotas (mokslinių tyrimų srityje ar mokslinių tyrimų srities krypčių grupėje). Vykdomi MTEP yra aukšto lygio ir pripažinti nacionaliniu mastu.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

3

Argumentuotas balo pagrindimas

VV mokslo populiarinimo veiklos rezultatai yra solidūs, tačiau neatspindi didesnio masto MTEP veiklos. Aiški ekonominio ir socialinio poveikio būklė ir užmojis stokoja išsamaus detalizavimo, o vizito į VV metu jis apskritai nebuvo suformuluotas. Tiksliau tariant, kai kurie rezultatai nepakankamai pagrįsti arba nesusieti su MTEP veiklos ekonominiu ir socialiniu poveikiu, o veikia su mokslinių tyrimų poveikiu, nes ataskaitoje daugiausia buvo pateiktos knygų ar straipsnių santraukos. Trūksta aiškiai apibrėžtos socialinės veiklos strategijos ir supratimo, išskyrus keletą pavyzdžių, kai dalyvaujama rengiant parodas arba keletą, bet tiksliai neapibrėžtų, pasirodymų radijuje ir televizijoje. VV darbuotojai yra įvairių institucijų nariai, kai kurie iš jų yra susiję su valstybės administracija arba tokiomis organizacijomis kaip UNESCO ir meno bei paveldo organizacijomis, o tai yra svarus papildymas. Paskyrimai galėtų paskatinti geresnį VV tarptautiškumą, tačiau nei savianalizės suvestinėje, nei vizito metu tai nepasireiškė. 2018-2022 m. laikotarpiu VV organizavo 27 konferencijas ar renginius. Dvi iš jų buvo organizuotos kartu su užsienio partneriu arba tarptautiniu mokslinių tyrimų tinklu. Dvidešimt keturias iš jų VV organizavo kartais bendradarbiaudama su kitomis Lietuvos institucijomis, o tai rodo gerą sektoriaus plėtrai skirtos veiklos rezultatų lygį. Svarbiausi atrinkti VV

atstovaujančių tyrėjų dalyvavimo atvejai yra gana įvairūs ir apima vaidmenis mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose, kurie susiję su Latvija (2), Lenkija (10), Lietuva (10), Rusija (1) ir Ukraina (1). Kaip lengvo trūkumo pasigendama žinių perdavimo visuomenei veiklos, pavyzdžiui, veiklos pristatymo visuomenei. Labai gerai pristatoma gausi bendradarbiavimo sutarčių su Centru ir kitais subjektais (daugiausia muziejais) veikla.

VV MTEP veiklos perspektyvas

Įvertis (balai)

2,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Labai daug akademinio personalo vizito metu neparodė didelio konjunktūrinio suinteresuotumo individualiai ar su kitais padaliniais teikti paraiškas kokiems nors tarptautiniams fondams gauti. Be to, buvo gerai matyti, kad mokslininkai visą informaciją apie galimas finansavimo schemas gauna tik individualiai, be jokios strateginės paramos iš VV vadybos sektoriaus. Tai nerimą keliantis elementas, kuris rodo, kad Mokslinių tyrimų instituto infrastruktūra neskatina ir nepadedą vykdyti jokios veiklos, susijusios su technine, moksline parama rengiant tarptautinius projektus. Be to, Mokslinių tyrimų institutas nesūlo informavimo apie ES fondus ir kitų galimybių plėsti tinklus ar bendradarbiauti su neakademiniiais subjektais. Tą patį pabrėžė ir doktorantai (nors kai kurie iš jų gauna naujienlaiškius iš kitų VV, kuriuose jie 50 proc. atlieka doktorantūros tyrimus). Visa tai, kas anksčiau išdėstyta, rodo, kad VV plėtra ne tik stagnuoja, bet ir yra atvirai matomas nuosmukis, susijęs su jų turimu, bet toliau neišnaudojamu potencialu. Didelis tyrėjų individualus darbas riboja darbuotojų tarpusavio bendravimą, nes vizito metu buvo pabrėžta, kad dažniausiai visi darbai atliekami ne VV patalpose. Administracinis ir Vadybos sektorius neturi aiškios struktūros ir nesūlo akademiniam personalui jokios aiškios strateginio planavimo struktūros, o tai nepadedą gerai vadovauti personalui ir puoselėti vidinio bendravimo. Be to, VV nepadarė didelės pažangos skaitmenindama bet kokius mokslinių tyrimų rezultatus ar archyvinis dokumentus, o tai riboja informacijos prieinamumą. Mokslo darbuotojų skaičius yra aukštas, tačiau tarp jų nėra jaunesniųjų tyrėjų, o akademinio personalo procentinė dalis daugiausia sudaro vidutinio (45-55 metų amžiaus) ir vyresniojo (55-64 metų amžiaus) personalo dalis, todėl labai mažai vietos lieka ankstyvosios stadijos tyrėjams (angl. Early-Stage Researchers). Grupė, kuriai iš esmės neatstovaujama, yra 35-44 metų amžiaus grupė, o tai yra svarbus trūkumas, nes ši grupė turėtų plėtoti naujus VV horizontus. Kalbant apie lyčių lygybę, vyrauja moterys tyrėjos (47), o tai rodo didelę disproporciją tarp vyrų tyrėjų (26). VV kartu su Vilniaus dailės akademija ir Lietuvos muzikos ir teatro akademija vykdo menotyros ir teorijos doktorantūros programą. Šios programos doktorantai vizito metu artikuliuotai teigė, kad VV Vadyba jiems padeda rengti tarpsektorinius seminarus ir tokiu būdu turi susitikimo tašką. Nors kai kurie studentai išreiškė tam tikrą nepasitenkinimą dėl gaunamos informacijos apie kelionių stipendijas, konferencijų pristatymą ir įtraukimą į vienetą. Vizito metu Vadyba neišreiškė aiškios jaunųjų mokslininkų politikos strategijos. VV pateikta SSGG analizė parodė, kad yra didelis poreikis didinti tarptautinę mokslinių tyrimų sklaidą, naudojant šiuolaikines IT technologijas, tačiau vizito metu tai nebuvo gana konkrečiai aptarta. Taip pat kaip VV sieks didesnio tarptautinio matomumo, pasitelkdama naujas tarptautinių tinklų kūrimo galimybes.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

VV turėtų įtraukti aiškiai apibrėžtą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbotvarkės strategiją visiems padaliniams ir veiksmingai remti tarpsektorinį bendradarbiavimą ir veiklą kiekvienais penkerių metų laikotarpio metais. Vizito metu pristatytas holistinis mokslinių tyrimų metodas iš tiesų yra labiau individualus ir labai vidinis uždaras darbo metodikos metodas, kuris turėtų būti labiau struktūrizuotas ir bendrai reglamentuotas visam VV. Kas šešis mėnesius turėtų būti atliekami su tuo susiję tolesni savęs vertinimo veiksmai. Departamentų posėdžiuose turėtų būti gerai apibrėžiamos VV stipriosios pusės ir investuojamas laikas, kad būtų puoselėjami konkretūs socialiniai ir ekonominiai rezultatai ir veikla. Reikėtų stengtis sukurti ne tik administracinį ES ir kitų tarptautinių fondų valdymo skyrių, bet ir sukurti valdymo skyrių, nes mokslininkai ir doktorantai išreiškė labai ribotas žinias apie šias galimybes. Turėtų būti apibrėžta ir įgyvendinta visų karjeros lygių tarptautinių talentų pritraukimo strategija, siekiant didinti VV, kaip vieno iš Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūros centrų, tarptautinį žinomumą. Tai galėtų reikštis mokslinių tyrimų stipendijų iš užsienio arba ankstyvosios karjeros talentų pritraukimu, kaip Doktorantūros tinklo (DN) ar "Individualios Marie Skłodowskos Curie stipendijos" kvietimai. Taip pat reikėtų skatinti, kad doktorantūros disertacijos būtų rengiamos ir rašomos anglų kalba arba bent jau dvikalbiu formatu, kad studentams būtų suteiktas didesnis tarptautinis šuolis. Nėra parengta tyrėjų, taip pat ir doktorantų, mobilumo galimybių struktūra ir planas, o tai yra būtina siekiant padidinti VV mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus. Filosofijos srityje papildomos pastangos galėtų būti nukreiptos į leidybą žurnaluose ir leidyklose, turinčiose didesnį tarptautinį žinomumą, taip pat siekti, kad vieneto Lietuvos kultūros ir filosofijos tyrimų rezultatai būtų pristatomi tarptautinėse platformose, siekiant intensyviau integruoti vieneto mokslinę veiklą į tarptautinę apyvertę. Svarbios pastangos turėtų būti nukreiptos į gausnes tarptautines publikacijas tik anglų kalba (knygas, monografijas, o ne tik straipsnius), taip pat į leidinių ir archyvų skaitmeninimą, kad jie būtų geriau prieinami visuomenei. Labai reikalinga ir pageidautina skatinti mokslinių tyrimų projektus, kurie nebūtų finansuojami nacionalinėmis lėšomis, kad VV vardas būtų įtrauktas į žemėlapi. Vizito metu buvo pastebėta, kad trūksta erdvės visiems asmeniniams darbuotojams ir bendros erdvės doktorantams, taip pat trūksta vietos žmonėms su fizine negalia.

2.2. KTU_Žmogaus vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Kauno technologijos universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	KTU
Institucijos VV pavadinimas	Humanitariniai mokslai
VV pavadinimo santrumpa	KTU_Human
VV apimtis (MVDDA)	17,85
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 003 - Menotyra	10,37	3,5

Pagrįstas balo pagrindimas

Menotyros ir teorijos mokslo krypties mokslinių tyrimų veiklos vertinimas vienetė apibrėžiamas kaip vidutiniškai labai geras. Menotyros ir teorijos mokslo krypties MTEP veiklos strateginiai tikslai reikšmingai siejasi su Humanitarinių mokslų sritimi, kaip, pavyzdžiui, su kai kuriais įdomiais muzikologijos ([psicho]akustikos, muzikos sociologijos), semiotikos ir vertimo studijų elementais.

Pranešama, kad menų istorijos ir teorijos srityje VV tarptautinių partnerių sąrašė yra daugiau kaip 40 institutų ir universitetų iš įvairių pasaulio šalių, o bendras visų VV tarptautinių partnerių skaičius viršija 75. Pagal 2018-2022 m. strateginius mokslinių tyrimų tikslus daugiausia dėmesio veikloje buvo skiriama tarptautiniam bendradarbiavimui. VV tarptautiškumo strategija įtraukta į universiteto ir fakulteto lygmens strategiją.

VV leidinių atranka apima labai platų kultūros studijų, medijų studijų, muzikologijos, urbanistikos ir semiotikos sričių spektrą. Džiugu, kad daugelis leidinių (monografijos ir jų skyriai bei publikacijos žurnaluose) yra anglų kalba, todėl prieinami tarptautinei visuomenei. Be to, tarp leidėjų yra tarptautiniai vardai (anglų domeno kalba), pavyzdžiui, De Gruyter. Užsienio konferencijose skaitytų pranešimų sąrašė yra nedidelė dalis anglų kalba. Nors dauguma išvardytų apdovanojimų yra vietinio ar nacionalinio lygmens, tarp jų yra ir trys, kurie yra tarptautinių konkursų rezultatas. Vienetui taip pat pavyko gauti ne tik nacionalinį, bet ir tarptautinį finansavimą, įskaitant finansavimą iš tokių labai gerbiamų ir itin konkurencingų institucijų kaip Fulbright, Getty ir Horizon 2020, o tai liudija jo gebėjimą užmegzti tarptautinį bendradarbiavimą. Daugelis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektų yra susiję su urbanistika ir architektūra, tačiau apskritai finansavimo pagrindas yra įspūdingas.

Nuo 2018 m. doktorantų skaičius sumažėjo 30 %, o užsienio studentų skaičius išliko toks pat. Akivaizdu, kad VV susiduria su iššūkiais pritraukiant užsienio studentus ir trūksta aiškios vidaus politikos šiuo klausimu. Proporcinei doktorantų skaičiui apgintų disertacijų skaičius nėra visiškai subalansuotas, nors Covid-19 pandemija galėjo turėti tam tikros įtakos jų skaičiui. Kita vertus, apgintų disertacijų sąrašas labai gerai atspindi programos struktūrą, o visos temos labai gerai atitiko specifinę Menotyros ir teorijos kryptį.

VV kokybė yra labai stipri nacionaliniu lygmeniu ir tikriausiai tokia bus ateityje tarptautiniu lygmeniu.

Mokslinių krypčių grupė Mokslo srityje	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 004 - Filologija	7,48	3
H 001 - Filosofija		

Argumentuotas balo pagrindimas

Skyriaus vykdomos Filologijos ir Filosofijos mokslinių tyrimų veiklos vertinimas, atsižvelgiant į vieneto pajėgumus, yra geras. Neabejotina, kad abiejų vieneto mokslinių tyrimų projektai buvo labai kokybiški, jie yra labai svarbūs ir sulaukė tiek nacionalinio, tiek tarptautinio pripažinimo. Tačiau galima pastebėti, kad šiame kontekste dominuoja Filologijos (kalbos mokslų) sritis, Filosofijos vaidmuo vieneto mokslinių tyrimų darbotvarkėje savianalizės suvestinėje nebuvo aiškiai parodytas. Verta paminėti tarpdisciplininį lingvistikos mokslinių tyrimų, atliekamų lingvistikos ir technologijų sankirtoje (ypač tų, kuriuose naudojamos ir kuriamos naujos IT priemonės, pavyzdžiui, vertimo tyrimams ir t. t.), pobūdį, ir, be abejo, tai yra labai sėkminga strategija, atsižvelgiant į Europos mokslo finansavimo sistemas, skatinančias labiau taikomąjį mokslinių tyrimų pobūdį dabartinėse schemose. Ji taip pat atrodo labai aktuali nacionaliniame kontekste ir, tikėtina, atveria platesnio tarptautinio bendradarbiavimo perspektyvas ateityje. Kadangi šį tarpdisciplininį technologijų ir lingvistikos dialogą ir abipusį bendradarbiavimą tikrai verta palaikyti, Filosofijos srityje atliekamų tyrimų pobūdis yra kažkoks miglotas, mokslinių tyrimų veikloje ir rezultatuose dominuoja lingvistikos pasiekimai. VV atrodo, kad jis jau yra stiprus tarptautiniu lygmeniu (kalbant apie kalbos mokslą), visos pateiktos publikacijos turi tarptautinį mastą ir atgarsį, jos pasirodė geruose atitinkamos srities žurnaluose. Vieneto nariai aktyviai dalyvauja mokslinėse diskusijose, jie taip pat yra įvairių tarptautinių profesinių organizacijų nariai. Tarptautinio žinomumo lygis, atsižvelgiant į vertinamųjų vienetų pajėgumus, jau yra išvystytas ir vertintinas kaip geras.

Vienetas jau sukūrė bendradarbiavimo tinklus (2 COST veiksmi jau baigti, vienas vykdomas) ir atrodo matomas Europos mastu (kalbant apie Filologiją), tačiau Filosofijos matomumas šiame kontekste turėtų būti toliau plėtojamas.

Dalyvavimas abiejų sričių konkursiniuose finansuojamuose projektuose yra gana kuklus ir taip pat apsiriboja Filologijos sritimi - galima rasti vieną išvardytą mokslinių tyrimų projektą (nacionalinį), vieną prestižinį projektą "Kūrybiška Europa", skirtą žinių mainų veiklai su neakademiniiais partneriais, ir 3 svarbius, bet vis dėlto dar tinklus formuojančius projektus - COST veiksmus (be mokslinių tyrimų veiklos finansavimo), kurie gali būti panaudoti vieneto gebėjimams stiprinti ir tarptautinio bendradarbiavimo galimybėms plėsti.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)
4

Pagrįstas balo pagrindimas

VV atlieka labai svarbius mokslinius tyrimus ir yra labai svarbus MTEP partneris, taip pat ir už akademinės bendruomenės ribų, todėl ypač socialinis MTEP veiklos poveikis gali būti vertinamas kaip labai reikšmingas.

Kadangi pagrindinis VV MTEP veiklos dėmesys sutelktas į architektūrą ir su ja susijusias arba glaudžiai susijusias sritis (erdvinė aplinka; du iš trijų pateiktų mokslinių tyrimų ir ūkio subjektų bendradarbiavimo susitarimų yra susiję su architektūra), pagrindinis ekonomikos ir socialinio poveikio poveikis taip pat susijęs su šiomis sritimis; nors yra geras bendradarbiavimo šiose srityse sąrašas, tačiau ne visada aiškios šių bendradarbiavimų detalės.

Kaip paaiškinta VV SSGG analizėje (savianalizės ataskaitos 11 skirsnis), VV vykdomų mokslinių tyrimų socialinis poveikis labiau grindžiamas veikla Menotyros ir teorijos, o ne Filosofijos ir Filologijos srityje, ypatingą dėmesį skiriant kultūros paveldo, (šiuolaikinės) architektūros, urbanizmo kaip socialinio-erdvinio reiškinių ir tam tikru mastu muzikologijos ir semiotikos (galbūt susijusios su filosofija) temoms. Tyrimų rezultatai Filologijos srityje tikriausiai išliko labiau marginalūs.

Mokslinių tyrimų rezultatai yra puikiai suderinti ir paveikūs tarptautiniu mastu, atsižvelgiant į universiteto tikslą ir programą, ir tiesiogiai konstruoja integraciją į Lietuvos visuomenę bei galimą ekonominę įtaką. Penki išvardyti tarptautiniu mastu finansuoti projektai apima, pavyzdžiui, gyventojų įtraukimą į Lietuvos miesto rajono teritorijos planavimą, o kitas projektas vykdė urbanistinius planus ir galimybių studijas Lietuvos savivaldybėse. Labai tikėtina, kad KTU pasiekė Getty fondo dotaciją "Keeping it Modern", susijusią su tvaria miestų plėtra ateityje.

Nacionaliniu lygmeniu ypač verta paminėti VV priemones, kuriomis jis užsitikrino finansavimą iš Lietuvos mokslo tarybos, ir dalyvavimą Kauno, kaip 2022 m. Europos kultūros sostinės, programoje. VV rodo labai aktyvų vaidmenį mokslo populiarinimo veikloje, kurioje skaičiuojamos įvairios parodos, vieši pristatymai, leidiniai ir kt. Ji taip pat yra tarptautinio lygmens veikėja, kaip rodo Naujojo Europos Bauhauzo prizas, dalyvavimas Getty's programoje "Making it Modern" ir vaidmuo rengiant Kauno miesto nominaciją į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. VV atliekami moksliniai tyrimai yra labai svarbūs visuomenei ir susiję ne tik su akademinė bendruomene, bet ir su verslu, sprendimų priėmėjais bei visuomene.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV analizėje (11 skirsnis) VV labai gerai pripažino savo pagrindinę silpnę - nepakankamą tapatybę. Mokslininkai dirba skirtinguose Universiteto struktūriniuose vienetuose, vadovaujasi savo fakultetų strateginiais imperatyvais ir įvairiai suvokia savo identitetą. Jos marginalinė padėtis universitete yra reikšminga priežastis susirūpinti, kaip ir nacionalinis infrastruktūros finansavimas, kuris akivaizdžiai nėra orientuotas į sritis, iš kurių ji sudaryta. Dar viena susirūpinimą kelianti priežastis - akivaizdi administracinė našta, kurią sukelia ataskaitų rengimas ir kuri akivaizdžiai atima laiką, skirtą moksliniams tyrimams. Be to, dar vienas SSGG analizės punktas, pripažįstantis nepakankamai išvystytą mokslo komunikaciją, arba "konkrečios ilgalaikės mokslo komunikacijos plėtros strategijos nebuvimas organizacijos lygmeniu", iš tiesų yra problema. Doktorantūros programų ir VV mokslinių tyrimų infrastruktūros plėtra aiškiai orientuota į labiau techninį sektorių nei į grynuosius mokslinius tyrimus. Tai laikoma kliūtimi, trukdančia užtikrinti aukštą mokslinių tyrimų rezultatų kokybę, nes VV suteikia galimybę užsienio studentams patiems pasirinkti savo temą, o tai gali lemti ankstyvas žemos kokybės publikacijas ne pačiuose geriausiuose žurnaluose ir apskritai prastesnius mokslinių tyrimų rezultatus.

Darbuotojų skaičius, palyginti su kitais mokslinių tyrimų institutais ir universitetais, yra nedidelis, tačiau jų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes ir mokslinės kvalifikacijos lygį yra labai geras, vidutiniškai yra vidutinio amžiaus specialistų ir nedaug vyresnių nei 64 metų specialistų. Kadangi šios ir kitos silpnybės bei grėsmės yra aiškiai nurodytos savęs vertinimo ataskaitoje, tai turi labai teigiamų pasekmių ir lėmė gerai suformuluotą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros plėtojimo strategiją. VV taip pat siūlo finansinę paramą, Erasmus programą ir gali laisvai ieškoti partnerių ne pagal esamus susitarimus. Tai apima konferencijų ir vasaros mokyklų finansavimą doktorantams, kurie iki šiol nedalyvavo labai daug tarptautinių konferencijų. Vienetas turi didelį potencialą dar labiau sustiprinti tarptautinius tinklus ir pasiekti tarptautinį pripažinimą, kaip ir šiuo metu. Tolesnės plėtros strategija yra gerai parengta ir išsamiai aprašyta; joje akcentuojami trys pagrindiniai aspektai: "Studijų kokybė, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros proveržis ir organizacinis tvarumas", o svarbiausias prioritetas teikiamas tarptautinių ryšių plėtrai. Universiteto siūloma infrastruktūra atitinka tikslus ir vykdomus projektus, pasižymi labai moderniu požiūriu, kuris rodo potencialą pritraukti papildomų tarptautinio bendradarbiavimo narių. Todėl, atsižvelgiant į dabartinius žmogiškųjų išteklių, strategijos, veiklos organizavimo ir infrastruktūros veiklos rezultatus, per ateinančius penkerius metus VV užtikrins sąlygas labai geram įvertinimui.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

1. Stiprinti VV tapatybę

Daugelis VV SSGG analizėje nurodytų problemų yra susijusios su nepakankamu VV identitetu. VV turėtų tęsti savo strategijos ir potencialo vertinimą, sutelkti dėmesį į naujoves ir ieškoti galimybių gerinti darbo ir studijų sąlygas.

2. Filologijos ir filosofijos mokslinių tyrimų profilio patikslinimas

Filologijos moksliniai tyrimai akivaizdžiai suteikė lankstesnes galimybes tarpdisciplininei veiklai ir bendradarbiavimui nei Filosofijos. Todėl ypač reikėtų aptarti ir iš naujo įvertinti Filosofijos vaidmenį. Pavyzdžiui, semiotikos tyrimai galėtų suteikti galimybę išplėsti tarpdisciplininius veiksmus ir tarptautiniu lygmeniu.

3. Sėkmingų projektų ir kitos veiklos tęstinumo užtikrinimas

Kaunas - Europos kultūros sostinė 2022 buvo labai svarbi įmonė ir postūmis ne tik visuomenei, bet ir VV. Be to, projektas "Genius Loci" atveria labai perspektyvias ateities perspektyvas. VV turėtų analizuoti tokio pobūdžio įmonių pamokas ir stengtis rasti priemonių, kaip išlaikyti teigiamą atgarsį ir toliau plėtoti su juo susijusius projektus. Patirtis turėtų paskatinti naujas iniciatyvas ir tarptautinius idėjų mainus bei bendradarbiavimą.

2.3. EHU_H vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Europos humanitariniai mokslai
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	EHU
Institucijos VV pavadinimas	Humanitariniai mokslai
VV pavadinimo santrumpa	EHU_H
VV apimtis (MVDDA)	6,09
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 001 - Filosofija	2,92	3

Pagrįstas balo pagrindimas

Filosofijos mokslo krypčių veikla vienetu vykdoma kartu su Regionistikos ir baltarusistikos centru, Žydų studijų centru ir Vokiečių studijų centru. Pastarasis paminėtas vieneto ataskaitoje, tačiau neatrodo, kad jis aktyviai veiktų. Filosofijos mokslo kryptis yra formuojama nedaug tyrėjų ir dėstytojų (iš viso 10). Filosofijos mokslo kryptis VV vykdo bendrą doktorantūros programą su Vytauto Didžiojo universitetu ir Lietuvos kultūros tyrimų institutu nuo 2011 m.). Per pastarąjį penkerių metų laikotarpį pagal šią programą (2018-2022 m.) buvo priimta labai nedaug doktorantų, per nurodytą laikotarpį nebuvo baigta ginti nė viena disertacija, o tai laikytina svarbiu trūkumu.

Visi penki geriausi atrinkti moksliniai darbai parašyti anglų kalba ir publikuoti žymiuose žurnaluose, pavyzdžiui, Journal of Academic Ethics, Medieval Mystic Teologija, Frank & Timme Verlag, Springer. Tai pripažįstama kaip vertinga stiprybė, nes rodo vieneto gerą gebėjimų lygį, siekiant tarptautinio pripažinimo. Kaip papildomą stiprybę verta paminėti, kad vienetas leidžia vidinį žurnalą "Topos", kuris neseniai įtrauktas į Scopus.

Vienetas įrodė, kad yra svarbus dalyvis tarptautinėse konferencijose visoje Europoje. Be to, vienetas surengė keletą reikšmingų konferencijų plačiomis humanitarinių mokslų temomis, pavyzdžiui, "Mąstymas krizės sąlygomis", "Humanitarinių mokslų dėstymas technologijų amžiuje", "Humanitarinių mokslų kalba: tarp žodžio ir vaizdo". Rusijos valstybinio Herceno pedagoginio universiteto garbės daktaro vardą gavo Institucijos įkūrėjas, kuris ir toliau aktyviai dalyvauja EHU veikloje.

Vieneto mokslinių tyrimų temos yra susijusios su viduramžių filosofija ar antropologija, tačiau kai kurios iš jų yra nukreiptos į Baltarusijos europinės tapatybės stiprinimą, siejant jas su trimis turinio plėtros temomis, pavyzdžiui, filosofinė Rytų Europos visuomenių integracijos į ES kultūrinę erdvę analizė arba domėjimasis akademinė etika ir universiteto misija, kuri yra linkusi riboti mokslinių tyrimų sritis.

Nors vieneto Mokslo kryptis yra aiškiai orientuota į tarptautinę veiklą, jų tyrimai vis dar pasižymi atskirų mokslinių interesų sklaida ir neatspindi vieningų vieneto mokslinių tyrimų tikslų ir ambicijų. Ši dispersija trukdo kurti nusistovėjusias mokslinių tyrimų kryptis ir taip pat gali būti susijusi su tuo, kad nedalyvaujama konkurencinguose tarptautiniuose projektuose. Apibendrinant galima teigti, kad vieneto mokslo kryptis yra gero lygio, nors jo stiprybė labiau grindžiama ne konsoliduota mokslinių tyrimų baze ir organizacija, o nedidelio skaičiaus tyrėjų kokybe, jų publikacijomis ir dalyvavimu renginiuose ir (arba) jų organizavimu. Todėl tarptautinis pripažinimas vis dar yra ribotas.

Mokslinių krypčių grupė mokslo srityje	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
H 005 - Istorija ir archeologija	3,17	3
H 003 - Menotyra		

Pagrįstas balo pagrindimas

VV yra nedidelė - istorijos ir archeologijos bei istorijos ir menotyros mokslo kryptyse dirba 12 tyrėjų ir dėstytojų. (Apskaičiuotas) MVDDA yra 3,17. VV nėra doktorantūros studijų programos. VV pateiktus 5 straipsnius, kurie buvo pripažinti geriausiais mokslo darbais, sudaro 1 tomas, 2 knygų skyriai ir 2 straipsniai žurnaluose. Tame yra rusų kalba parašyta monografija, ji išleista Maskvoje. Ji skirta Baltarusijos Tarybų Respublikos istorijai ("Raudonojo drakono ženklas: BSSR 1937-1939 m."). 3 iš 5 geriausių leidinių išleisti anglų kalba (vienas su anglišku pavadinimu, bet rusų kalba). Kai kurie darbai, visi susiję su architektūros istorija (pvz., apie Baltarusijos sinagogas), yra inovatyvūs, turi daugiau ("Intuityvaus sąveikos modeliavimo perspektyvos automatizuotame formų generavime" - VV dalis 0,3) ar mažiau tvirtą teorinį pagrindą, sulaukia tarptautinių tyrimų ir apima daug šaltinių, siekiant prisidėti prie istorinių tyrimų, ypač Baltarusijos istorijos. 2 knygų skyriai pasirodė redaguotuose mokslinių esė rinkiniuose, išleistuose atitinkamai Krokuvoje ir Jeruzalėje ir Liublanoje (pastarasis išleistas kaip teminės serijos tomas - VV dalis šiame darbe yra 0,3). 2 straipsniai pasirodė žurnaluose, kuriuos Lenkijoje išleido Walter de Gruyter (vieneto dalis šiame darbe yra 0,3), o Sankt Peterburge - Sankt Peterburgo valstybinio universiteto leidykla.

Pranešimai skaityti tarptautinėse konferencijose Europoje, Japonijoje ir JAV. Ši veikla atspindi aktyvų dalyvavimą prestižiniuose ir didelio masto tarptautiniuose mokslo renginiuose. Čia temos yra platesnės, pavyzdžiui, Slavų, Rytų Europos ir Eurazijos studijų asociacijos (ASEEES) 53-iajame metiniame suvažiavime buvo perskaitytas pranešimas "Nauja istorinė darbotvarkė? Mobilizuojant stalinistinės prievartos vietas per 2020 m. protestus".

Kai kurios premijos rodo mokslininkų mokslinę reputaciją, nes buvo skirtos už mokslinę veiklą (pavyzdžiui, Baltarusijos PEN centro Alesio Adamovičiaus premija, radijo "Svaboda" apdovanojimas "Metų knyga", Tarptautinio baltarusių mokslininkų kongreso premija geriausios istorinės knygos kategorijoje). Trys premijos atiteko Baltarusijos ir regioninių studijų centro vadovei Irynai Ramanavai.

Tarp 4 išvardytų dalyvavimų konkursiniuose MTEP projektuose yra 1 tarptautiniu mastu finansuojamas projektas ir 3 šalies viduje finansuojami projektai. Tarptautinį projektą finansavo JAV Valstybės departamentas (kaip Federalinės paramos apdovanojimą, suma - 21 tūkst. eurų). Visi 3 vidaus projektai buvo vykdomi pagal Vystomojo bendradarbiavimo ir demokratijos skatinimo programą, trejus metus iš eilės juos finansavo Centrinė projektų valdymo agentūra (iš viso apytikslė suma: 44 tūkst. EUR). Visuose 4 projektuose buvo sprendžiami klausimai, susiję su buvusių Baltarusijos sinagogų išsaugojimu ir aktualizavimu. Taigi, konkurso būdu įgyvendinamuose projektuose daugiausia nagrinėjami visuomenei svarbūs punktualūs restauravimo projektai. Sumos yra kuklios, palyginti su kitų universitetų projektais tiek tarptautiniu, tiek nacionaliniu lygmeniu.

Apibendrinant galima teigti, kad pateiktos publikacijos yra įdomios ir rodo galias žinias, ypač apie Baltarusijos istoriją, tačiau, išskyrus vieną, galėtų būti labiau orientuotos į teorinius aspektus ir tarptautinę tyrimų būklę. Būtų galima dėti daugiau pastangų, kad būtų aktyviau dalyvaujama tarptautiniuose ir didesnio masto konkursiniuose MTEP projektuose. Atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir Ukrainoje ir EHU vaidmenį, kurį jis atlieka Baltarusijos mokslininkams, VV svarba Baltarusijos istorijos MTEP yra didelė. Atliekami tyrimai yra aukšto lygio, o jų tarptautinis pripažinimas yra ribotas.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Didžiausias VV socialinis ir ekonominis poveikis yra susijęs su Baltarusija ir jos tolesniu vystymusi, įskaitant projektus, kuriais skatinama jos pilietinė visuomenė ir demokratija (remia Atviros visuomenės universitetų tinklas), arba projektą, skirtą depresijai, susijusiai su posovietinėmis šalimis, spręsti. Kiti projektai apima EHU demokratijos stovyklą, skirtą politinio dalyvavimo Baltarusijoje didinimui, užbaigimą (finansuoja Tarptautinis rinkimų sistemų fondas) arba Baltarusijos kaimynystės politikos mokslinių tyrimų tinklo projektą (finansuoja Latvijos tarptautinių reikalų institutas). Akademikai aktyviai dalyvauja redakcinėse kolegijose ir tarptautinių draugijų veikloje. Jie dalyvauja organizuojant tarptautinius renginius, pavyzdžiui, vadovauja Tarptautinės paminklų ir vietovių tarybos Baltarusijos nacionaliniam komitetui. Vienetas organizavo konferenciją EHU 30-mečio proga, susijusią su demokratinių pertvarkymų misija Vidurio ir Rytų Europoje, o tai laikytina privalumu.

Socialinis poveikis apima ir Baltarusijos studentams atveriamas galimybes įgyti europinius diplomus (bakaluro, magistro ir daktaro laipsnius), o tai yra tikėtina.

Atrodo, kad svarbiausias indėlis į visuomenę yra kritiškas požiūris į Baltarusijos socialinę politinę raidą. Šiuo požiūriu bendras VV poveikis padidėjo įkūrus Baltarusijos ir regioninių studijų centrą. Svarbios yra pagalbos nusižengusiems mokslininkams iniciatyvos ir joje priimami baltarusių ir ukrainiečių mokslininkai (dėstytojai ar tyrėjai). Apibendrinant galima teigti, kad VV atstovauja labai geroms MTEP galimybėms už akademinės bendruomenės ribų, kurios apima tinkamus ryšius su kitomis institucijomis, sprendimų priėmėjais ir visuomene. Šie santykiai taip pat puoselėjami geru lygiu su Lietuvos mokslo taryba, Europos Komisija ir kitomis užsienio institucijomis JAV, Vokietijoje ir kt. Tačiau akivaizdžiai trūksta veiklos tarptautinėje mokslo bendruomenėje ir visuomenėje.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3

Argumentuotas balo pagrindimas

VV nurodo, kad nuo 2014 m. vyksta jos "esminės valdymo reformos" procesas, kuris yra svarbus tolesnei jos plėtrai, ir turi ambicingą strateginį planą (tiek EHU, tiek pačios VV). Jos strateginiai tikslai (2019-2024 m.) apima strategines partnerystes ir internacionalizaciją, taip pat aktyvesnę mokslinių tyrimų veiklą. Taip pat

siekiami socialinio poveikio, kaip minėta, daugiausia dėmesio skiriant politikos apžvalgai, ekspertų susitikimams, analitiniais straipsniais ir viešoms diskusijoms, skirtoms akademinėi bendruomenei ir politiką formuojančioms institucijoms.

Universitete įdiegtas integruotas žmogiškųjų išteklių valdymo modelis. Dėl to prie EHU prisijungė daugiau narių iš Lietuvos ir kitų Europos šalių, taip pat naujų dėstytojų iš Baltarusijos universitetų ir diasporos atstovų.

MTEP plėtros plane daugiausia dėmesio skiriama 3 mokslo sritims: 1) istorijos, tęsiant darbus apie Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę, ir apskritai pagrindinis dėmesys ir toliau bus skiriamas Baltarusijos istorijai, jos ryšiams su Lietuva ir Europa; 2) Filosofijos, kurioje daugiausia dėmesio bus skiriama europinės tapatybės analizei ir Rytų Europos visuomenių integracijos klausimui. Ryšium su tuo bus gilinamasi į atviros visuomenės teoriją, krizės mąstymą ir švietimo filosofiją; 3) Menotyros ir skaitmeninių humanitarinių mokslų srityje dėmesys bus sutelktas į teatro transformacijas, su kuriomis susidūrė Baltarusijos teatro menininkai išeivijoje. Skaitmeninės humanitarinių mokslų srityje steigama eksperimentinio dizaino laboratorija.

Remiantis SSGG analize, su minėtos strategijos įgyvendinimu susijusios kai kurios svarbios stiprybės: didėjanti pilietinės visuomenės mokslinių tyrimų rezultatų paklausa; plati mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos ir jaunųjų tyrėjų pritraukimo platforma per leidybinę veiklą, vasaros mokyklas ir t. t.; mokslinių darbuotojų etatų kūrimas. Tačiau nurodomos ir silpnosios pusės, pavyzdžiui, ryšių su Baltarusija trūkumas, todėl ribojami mainai su Baltarusijos mokslininkais, o tai reiškia mažėjantį poveikį moksliniams tyrimams Baltarusijoje; nepakankamas tarpžinybinis bendradarbiavimas; nepakankamas mokslinių tyrimų temų ir kryptių įvairovės atstovavimas dėstyto ir taikymo lygmeniu; nepakankamas dalyvavimas tarptautinėse mokslinių tyrimų programose ir tinkluose. Kaip grėsmė įvardijamas ilgalaikių planų ir strategijų katedroje trūkumas, nes dauguma etatinių dėstytojų dirba pagal 2 metų sutartis; Baltarusijos piliečių statusas gali tapti trūkumu dalyvaujant tarptautiniuose finansavimo konkursuose.

VV turi potencialo pasiekti gerų įvertinimų. Net ir esant problemoms, kurias kelia specifinė EHU padėtis, atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir Ukrainoje bei EHU vaidmenį Baltarusijos mokslininkams, veiklos perspektyvumas, taip pat ir MTEP srityje, yra geras, o per ateinančius penkerius metus yra didelė (dar nevisiškai išvystyta) tarptautinio matomumo galimybė.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Reikia dėti daugiau pastangų didinti tarptautinį matomumą, pavyzdžiui, vykdant bendrus projektus su tarptautiniais partneriais ir didinant tarptautinių ir nacionalinių konkursinių projektų skaičių.

Siekiant padidinti mainus su tarptautine mokslo bendruomene, būtų galima siūlyti trumpalaikes stipendijas užsienio mokslininkams.

VV turėtų tęsti "rizikos grupės mokslininkų" iš regiono (Baltarusijos) integraciją į Europos mokslo erdvę.

Kalbant apie Istorijos fakultetą, ypač Regioninių ir baltarusiškų studijų centras turėtų išplėsti savo dėmesį nuo požiūrio į Baltarusijos istoriją iki "regioninės palyginamosios perspektyvos", kaip nurodyta centro misijoje. Turint omenyje didelį EHU tarptautinio bendradarbiavimo skaičių, turėtų būti įmanoma sukurti šios palyginamosios perspektyvos tinklą.

Kalbant apie Filosofiją, ji turėtų toliau plėtoti savo pastangas tapti tarptautiniu veikėju stiprinant filosofinę Europos integracijos ir Europos vertybių refleksiją, taip pat atspindint jos, kaip tarpininko tarp Rytų ir Vakarų Europos, unikalumą. Dėl dabartinės padėties regione VV turi potencialo tapti įdomiu tarptautiniu akademinis

diskusijų dalyviu. Ji galėtų pasinaudoti savo padėtimi ir tapti akademinio ryšio tarp Europos ir jos rytinių konfliktų tašku.

Reikėtų iš naujo apsvarstyti, ar Universitetas turi pagrindą išlaikyti filosofijos doktorantūros programą, kokia ji yra dabar. Nors tai bendra programa su Vytauto Didžiojo universitetu ir Lietuvos kultūros tyrimų institutu, kuriai keliami visi reikalavimai kaip valstybiniuose universitetuose, studentai atvyksta iš užsienio, be oficialių stipendijų ir su sunkumais integruojant doktorantų bendruomenę. Apginta tik 1 disertacija (2023 m.). Dėl to, kad nėra filosofijos magistrantūros studijų, sunku pritraukti vidinių studentų. Kadangi yra istorijos magistro laipsnis, bet nėra istorijos doktorantūros, būtų galima sukurti platesnės apimties doktorantūros programą.

2.4. VDA_VAA H vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus dailės akademija
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VDA
Institucijos VV pavadinimas	Vilniaus dailės akademija_H
VV pavadinimo santrumpa	VDA_VAA H
VV apimtis (MVDDA)	17,78
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 003 - Menotyra	17,78	3,5

Argumentuotas įvertinimo pagrindimas

Akademijos stipriosios pusės - konkurencingas priėmimas į doktorantūros programą ir įspūdinga nacionalinio finansavimo istorija. Taip pat yra daug nacionalinių apdovanojimų, įskaitant apdovanojimus už Lietuvos ir Lenkijos kultūrinį bendradarbiavimą. Tačiau susirūpinimą kelia palyginti siaura vieneto vykdomų tyrimų sritis ir palyginti menkas tarptautinis žinomumas. Pavyzdžiui, dauguma atrinktų publikacijų paskelbtos vietoje ir daugiausia lietuvių kalba su santraukomis anglų kalba. Nors svarbu išlaikyti solidžią nacionalinę akademinę leidybą, ne mažiau svarbu, kad visi moksliniai tyrimai būtų įtraukti į geresnį tarptautinės srities būklės supratimą. Vieneto nariai skaitė pranešimus visoje Europoje vykusiose konferencijose, tačiau nepakankamai dažnai - svarbiausių tarptautinių profesinių draugijų metiniuose susitikimuose. Dalyvavimas šiose konferencijose kainuoja brangiau, tačiau jose taip pat dažniausiai pristatomas naujų metodų spektras ir dažnai užmezgamas tarptautinis bendradarbiavimas. Dauguma ataskaitoje akcentuojamų veiklų yra susijusios su dailės ir architektūros istorija plačiąja prasme, dažniausiai - su Lietuvos istorija. Mokslinių tyrimų sritys galėtų būti apibrėžtos plačiau, atsižvelgiant į bendrą Akademijos, kaip institucijos, kompetenciją. Gausus Akademijoje esančių disciplinų, kurios potencialiai gali turėti (o kai kuriais atvejais jau turi) mokslinių tyrimų aspektą, spektras suteikia galimybių bendradarbiauti tiek plečiant disciplinų ribas, tiek plečiant esamų disciplinų nagrinėjamas temas. Pavyzdžiui, menotyrininkai galėtų bendradarbiauti su konservatoriais, palygindami tapybos ar amatų technikas Lietuvoje ir kitur, arba nagrinėdami iššūkius, su kuriais gali susidurti tam tikri statybos metodai architektūroje dėl vietinio klimato kaitos poveikio. Be to, tai galėtų suteikti galimybių neapsiriboti vien nacionaliniu požiūriu, kuris bet kuriuo atveju turėtų būti aiškiau įtrauktas į tarptautines diskusijas. Tai ypač svarbu, nes tarptautiniu lygmeniu dėmesį nacionaliniam identitetui vis dažniau keičia dėmesys tarpvalstybinių kultūrinių mainų svarbai ir sudėtingiems, daugialypiems identitetams, kuriems Lietuva dėl savo sudėtingos istorijos yra ypač tinkama. Nei savianalizės ataskaitoje, nei vizito metu nebuvo aptartos tokios temos kaip skaitmeninė ir aplinkos humanitariniai mokslai, kurios yra pažangiausių darbų dėmesio centre daugelyje Akademijos aprėpiamų sričių. Kitaip tariant, Mokslo sritys yra siaurai apibrėžtos, atsižvelgiant į bendrą Akademijos kaip institucijos kompetenciją. Pavyzdžiui, kaip į vieneto

mokslinių tyrimų rezultatus galima įtraukti Marie Curie mokymo tinklo atliekamą darbą? Šiuo požiūriu taip pat galėtų padėti platesnis tarpdiscipliniškumo supratimas, kuris apimtų daugiau skirtingų žiniasklaidos priemonių, priklausančių Akademijos kompetencijai, bet taip pat būtų išplėstas į kitas humanitarinių ir socialinių mokslų disciplinas, kuriomis nuolat grindžiamas novatoriškas mokslas šiose srityse.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Socialiniam ir ekonominiam poveikiui išvardyti mokslinių tyrimų rezultatai nėra pakankamai skirtingi nuo mokslinių tyrimų rezultatų, pateiktų MTEP veiklos kokybei apibūdinti, iš tiesų kai kuriais atvejais jie yra tokie patys; šiuo atžvilgiu būtų buvę naudinga pabrėžti didesnę Akademijos mokslinių tyrimų spektrą. Nors galima pateikti argumentą, kad tokie leidiniai padeda informuoti Lietuvos visuomenę apie jos meninį paveldą, būtų buvę galima labiau paaiškinti, kaip tai vyksta; idealiu atveju pirmoje kategorijoje būtų buvę galima daugiau dėmesio skirti akademiniam leidiniams, skirtiems tarptautinei auditorijai, o šioje kategorijoje - daugiau, pavyzdžiui, parodų katalogams lietuvių kalba. Yra nemažai nuopelnų nacionalinėms institucijoms, įskaitant Lietuvos kultūros ir meno tarybos ir Nacionalinės kultūros paveldo komisijos pirmininkus. Teikiamos konsultacijos muziejų sektoriui, ir tai nestebina, nes kai kurie akademinio personalo nariai taip pat dirba kuratoriais; būtų buvę pageidautina daugiau įrodymų apie dalyvavimą šiame svarbiame ir glaudžiai susijusiame sektoriuje. Vienetas, bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis institucijomis, reguliariai organizuoja tarptautines konferencijas. Mokslo žurnalams teikiamos paslaugos apima tarptautinio žurnalo redagavimą, kurį atlieka akademikas, turintis dalinį paskyrimą Akademijoje, o platesnei bendruomenei teikiamos paslaugos apima nacionalinį ambasadorių ir Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) grupės narį, o tai yra svarbi stiprybė. Akademijos darbuotojai taip pat dirbo svarbių Korėjos ir Austrijos premijų meno žiuri nariais. Tačiau ataskaitoje neaprašytas joks oficialus institucinis bendradarbiavimas, įskaitant bendradarbiavimą su kultūros įstaigomis, pavyzdžiui, muziejais, nevyriausybinėmis organizacijomis ar ūkių subjektais, taip pat išsamiai neaprašyta jokia informavimo ar populiarinimo veikla, išskyrus publikuojamus mokslinius darbus ir viešas paskaitas. Atrodo, kad poveikis suprantamas tik kaip veikla, glaudžiai susijusi su nusistovėjusiomis šios srities konvencijomis, ir visa ji yra tiesioginis akademinų tyrimų rezultatas. Atrodo, kad nebuvo atsižvelgta į galimybes įsitraukti į skaitmeninės humanitarinių mokslų srities projektus; nepateikta išsamios informacijos ir apie pristatymus tokiose nusistovėjusiose žiniasklaidos platformose kaip radijas ir televizija, nors jų būta. Akivaizdu, kad taip pat nepaminėta galimybė pristatyti Akademijos meninius tyrimus taip, kad jie pasiektų toli už jos sienų. Tai ypač stebina, nes daugelis Akademijos disciplinų, pavyzdžiui, grafikos menai ir architektūra, iš esmės yra labai svarbios visuomenei.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

3,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Strateginis planas yra minimalus, jame iš tikrųjų nenagrinėjamos įvairios su moksliniais tyrimais susijusios problemos, nors jame daugiausia dėmesio skiriama kai kurioms administracinėms kliūtims, kurias reikia

įveikti norint jas spręsti. Nors vienetui pavyko pritraukti nacionalinį finansavimą gaunančių podoktorantūros stažuotojų, atrodo, kad jaunųjų tyrėjų, turinčių nuolatinės pareigas, labai trūksta. Reikia geriau atsižvelgti į visą karjeros kelią, ypač siekiant paskatinti doktorantus, podoktorantūros studentus ir kitus pradedančiuosius tyrėjus. Ataskaitoje pabrėžti pedagoginiai ir psichologiniai mokymai vargu ar bus tokie svarbūs vieneto intelektualiam augimui, kaip aiškiau apibrėžtas ir aktyvesnis požiūris į tarptautinio bendradarbiavimo skatinimą, paraiškų dotacijoms gauti teikimą ir didesnius atlyginimus. Prie šios problemos prisideda tarptautinių projektų rengimo ir lėšų pritraukimo specialistų stygius, bet taip pat ir tai, kas atrodo gana izoliuotas požiūris į gana siaurai apibrėžtą mokslinių tyrimų sritį tiek disciplinų (vizualiųjų menų istorija, įskaitant architektūrą), tiek temų (beveik viskas glaudžiai susiję su nacionalinės scenos vertinimu, kuris, be abejo, turėtų būti pagrindinis, bet ne vienintelis vieneto tyrimų objektas) požiūriu. Kol vienetas mąsto tik apie Lietuvos dailę ir architektūrą, labai sunku jų istoriją išdėstyti taip, kad ji būtų prasminga atsižvelgiant į naujausius kitų vietovių tyrimus. Restitucijos ir dekolonizacijos klausimai, kurie yra svarbūs dabartinėje meno istorijoje ir muzeologijoje, Lietuvoje gali būti tiesiogiai nesvarbūs taip, kaip jie aktualūs šalyse, kurios turėjo kolonijų Afrikoje, Amerikoje ir Europoje, tačiau vis dėlto jie gali paskatinti naujai interpretuoti, pavyzdžiui, Lietuvos santykius su žemėmis, su kuriomis ji ribojasi, ir tai, kaip meno pokyčiai vyko jų atžvilgiu. Išsamus tyrimų temų sąrašas nevisiškai atspindi šios srities būklę ir nesuteikia daug galimybių siekti inovatyvių požiūrių. Nors daugybė būdų, kuriais darbuotojai ir studentai individualiai dalyvauja kitų kultūros institucijų veikloje, yra didžiulis privalumas, atrodo, kad dėl to kai kurie iš jų gali dirbti daugiau nei visą darbo dieną, o tai kelia susirūpinimą ir taip pat gali sumažinti jų laiką moksliniams tyrimams. Taip pat gali labai sumažėti jų laiko ir energijos, reikalingos papildomam darbui, kai jie kreipiasi dėl stipendijų arba vyksta į pažintines keliones, būtinas siekiant išplėsti požiūrį į savo studijų sritis. Tačiau tai, kad doktorantai turi savo kabinetus ir erdvę susirinkimams, neabejotinai yra pagirtina. Taip pat mums buvo parodyta tik viena biblioteka, kurios nelietuviškos medžiagos asortimentas nebuvo įspūdingas. Dėl autorinių teisių priežasčių šių sričių mokslinės medžiagos pateikimas elektroninėje erdvėje dažnai atsilieka nuo tų sričių, kurioms reikia mažiau iliustracijų ir kurios labiau priklauso nuo žurnalų straipsnių nei nuo monografijų ir parodų katalogų, todėl bibliotekų išteklių šiose srityse yra ypatingas iššūkis.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Bendradarbiavimo doktorantūros programa yra reikšmingas žingsnis į priekį skatinant tarpdiscipliniškumą. Kitas žingsnis būtų akivaizdžiau įtraukti tarptautinius mokslininkus į jos vykdymą, galbūt per reguliarią trumpalaikių kviestinių profesorių programą, kad studentai ir darbuotojai galėtų susipažinti su įvairesnėmis perspektyvomis, nei gali būti prieinamos vietoje. Akademija taip pat turėtų daug plačiau suprasti, kas gali būti meno istorijos ir teorijos moksliniai tyrimai, kurie remtųsi visomis disciplinomis, kuriose dirba jos akademinis personalas, ir su kuriomis jis galėtų būti skatinamas bendradarbiauti. Tai ypač svarbu šiuo metu, kai daugelis šių disciplinų tarptautiniu lygmeniu naujoviškai sprendžia tokius klausimus kaip tvarumas ir įtrauktis. Taip pat reikia, kad labiau stengtųsi plėtoti tarptautinius tinklus, kurie padėtų akademiniam personalui geriau informuoti apie pokyčius ne tik mokslinių tyrimų, bet ir visuomenės dalyvavimo srityje, kad jie galėtų išplėsti savo mokslinių tyrimų rezultatų nacionalinę auditoriją ir naujais būdais prisidėti prie viešų diskusijų aktualiomis temomis. Tai galėtų reikšti, pavyzdžiui, kūrybiškesnį mąstymą apie tai, kaip pasinaudoti visomis Akademijos turimomis disciplinomis ir kūrybiškai įsikišti formuojant Vilniaus miestą, informuojant jo gyventojus ir turistus apie tai, kaip ir kodėl jis vystėsi laikui bėgant, taip pat apie tai, kaip įtraukti jo paveldą į būsimą plėtrą. Taip pat būtų naudinga pagalvoti apie tai, kaip klimato kaita veikia viską - nuo pastatų ir paveikslų išsaugojimo iki šiuolaikinių menininkų požiūrio į kraštovaizdį. Nors laikotarpis nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo buvo palyginti trumpas, tai neturėtų užkirsti kelio kritiškesnėms diskusijoms apie nacionalizmą ir akivaizdesniems bandymams aiškinti šalies meninį paveldą naujoviškesniais ir

palyginamaisiais terminais. Moksliniai tyrimai vietinėmis ir nacionalinėmis temomis gali būti geriau įtraukti į tarptautines diskusijas, jei juos rengiantys mokslininkai reguliariai dalyvaus tarptautinių profesinių draugijų susitikimuose, kur jie susipažįsta su įvairesnėmis naujomis idėjomis ir taip gali geriau susieti savo darbus su naujausiu mąstymu. Idealiu atveju Akademija būtų ne tik geriausia vieta pasaulyje studijuoti Lietuvos meninį paveldą ir šiuolaikinę meninę kūrybą, bet ir geriausia vieta Lietuvoje susipažinti su likusio pasaulio meniniu paveldu ir šiuolaikine menine kūryba. Tai galėtų parodyti kur kas aktyvesnis Akademijos mokslininkų dalyvavimas užsienyje leidžiamuose leidiniuose ir parodų kataloguose, taip pat daugiau tarptautinių balsų jos pačios leidiniuose.

2.5. VilniusTech_HTA vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VILNIUS TECH
Institucijos VV pavadinimas	Menotyra
VV pavadinimo santrumpa	VilniusTech_HTA
VV apimtis (MVDDA)	9,33
Mokslų sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų kryptis (mokslų kryptių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA)	Vertis (balai)
H 003 - Menotyra	9,33	3,5

Pagrįstas balo pagrindimas

VV sudaro vidutinė mokslinį laipsnį turinčių darbuotojų grupė, kurioje daug docentų, mažai vyresniųjų mokslų darbuotojų, o tai rodo skirtingų karjeros lygių įtraukimo disbalansą. Per pastaruosius 5 metus (iki 2022 m. gruodžio 31 d.) matomas labai lėtas ir nedidelis dieninių doktorantų skaičiaus didėjimas. Be to, pateiktas apgintų disertacijų sąrašas labai gerai atspindi VV programos struktūrą, o visos temos labai gerai atitinka specifinę Menotyros ir istorijos kryptį. Įsikūrusi labai gerbiamoje architektūros mokykloje, VV parengė daug publikacijų, atitinkančių jos universiteto metriką, pagal kurią pirmenybė teikiama straipsniams, o ne monografijoms ir redaguotoms knygoms, kurios paprastai yra vienodai svarbios kaip architektūros teorijos istorijos ir dizaino tyrimų, dviejų iš trijų pagrindinių vieneto Mokslų sričių (kita yra tvarumas), tyrimų vietas. Spaudimas atitikti šiuos rodiklius ne visada leido parengti tokio lygio publikacijas, kurios atitiktų vieneto poveikį visuomenei. Panašu, kad profesionalių ataskaitų ir novatoriškų gaminių dizaino pavertimas straipsniais yra iššūkis. Du iš penkių geriausių mokslinių tyrimų rezultatų buvo publikuoti Multidisciplinary Digital Publishing Institute žurnaluose, kurie plačiai laikomi grobuoniškais (<https://predatoryreports.org>). Tai rodo, kad trūksta supratimo apie tai, kaip peržengti universiteto metrikos ribas ir įsitraukti į aukščiausio lygio leidybos vietas šioje srityje. Konferencijų pranešimų sąrašė buvo dvi profesinės draugijos, dirbančios miestų planavimo tyrimų srityje, ir viena, priklausanti UNESCO, taip pat viena konferencija Irane, kuri buvo tarptautinė, bet ne prestižinė. Atrodo, kad visi apdovanojimų sąrašė esantys įrašai buvo skirti už dizaino, o ne mokslinių tyrimų kompetenciją. Vienetas yra gavęs ES finansavimą bent vienam mokslinių tyrimų projektui ir "Erasmus+" programoms.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Vertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Vienetas nacionaliniu lygmeniu aktyviai tarnauja architekto profesijai, darydamas aiškų ir teigiamą poveikį Lietuvos, taip pat Ukrainos, kurioje konsultuoja nuo 2016 m., užstatytos aplinkos formavimui ir jos vertinimui tarptautiniu mastu. VV taip pat labai gerai bendradarbiauja Europos lygmeniu. Darbuotojų nacionalinę lyderystę šiuo atžvilgiu rodo jų pasirinkimas rengti nacionalinius profesijos standartus. Tarptautiniu lygmeniu ypač pažymėtinas VV indėlis į Mariupolio atstatymo planus, be to, darbuotojai taip pat užsitikrino su šia tema susijusią ES dotaciją. Jų indėlis skatinant Lietuvos gyventojus vertinti savo pastatų paveldą taip pat labai pagirtinas. Pavyzdžiui, jų atliktą tyrimą, kaip pritaikyti sovietmečiu statytus Vilniaus mokyklų pastatus dabartiniams švietimo reikalavimams, lydėjo įspūdinga viešosios informacijos sklaidos programa, apimanti parodą, kuri apkeliavo daugelį pačių mokyklų. Svarbiausias šio pasiekimo elementas yra publikacijos, kurios nebūtinai yra mokslinės, bet skirtos projektavimo specialistams ir (arba) plačiajai visuomenei, taip pat konsultacijos valstybinėms institucijoms dėl esamų pastatų ir vietovių išsaugojimo ir interpretavimo. Nors kol kas tik nedidelė dalis jų konsultacinio darbo duoda didelių pajamų, jų bendradarbiavimas su pramone, susijęs su tvarumu, yra vertas dėmesio ir labai tikėtina, kad gerokai išaugs. Vienetas dalyvauja nacionalinių šios srities įstaigų veikloje ir vadovauja vietinėms įstaigoms Kaune ir Vilniuje. Vieneto nariai aktyviai dalyvauja kaip ekspertai ES lygmeniu ir kituose prestižiniuose tarptautiniuose forumuose, susijusiuose su konkrečia disciplina, pavyzdžiui, dalyvauja dizaino apdovanojimų vertinimo komisijose. Vienas vieneto narys redaguoja ir nacionalinį šios srities žurnalą, ir tarptautinį žurnalą, skirtą Lietuvai, o keli kiti (vieno pavardė čia minima tris kartus) yra dviejų regioninių žurnalų, taip pat vieno tarptautinio neprestižinio žurnalo valdybos nariai. Vienas vieneto narys atstovauja Lietuvai tarptautinėje profesinėje organizacijoje, kuri yra susijusi su konkrečia disciplina. Vienetas labai aktyviai organizuoja parodas ir kitus visuomenei skirtus renginius šalyje ir užsienyje. Šalyje tai - pasirodymai radijuje ir televizijoje bei viešos paskaitos. Tarptautiniu lygmeniu didžiausią įspūdį paliko vasaros mokykla, susieta su Venecijos architektūros bienale. Mažiau įspūdingas yra vieneto organizuotų konferencijų sąrašas, kurios, nors ir buvo tarptautinės, nesutraukė daug dalyvių iš kitų regionų, nors labai pagirtina, kad dvi iš jų buvo skirtos jauniems mokslininkams.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Vertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

MTEP veiklos kokybę ir ekonominį bei socialinį poveikį galima vertinti kaip labai gero lygio, ir yra labai reali galimybė, kad VV gali išlaikyti ir net pagerinti savo MTEP veiklos kokybę, nes ji labiau įsitraukia į su tvarumu susijusius mokslinius tyrimus ir politiką. Veikia labai geras tarptautinis tinklas, iš dalies sukurtas per Erasmus mainų programą. Palyginti su ankstesniu vertinimo laikotarpiu, gerokai padaugėjo tarptautinių publikacijų, paprastai anglų kalba. Akivaizdu, kad tai reiškia, jog VV yra pasirengusi plėtoti ir tobulinti savo veiklą, remdamasi ankstesniais vertinimo veiksmais ir pradėtais procesais. Apskritai VV rodo labai gerą veiklos perspektyvumą plėtoti daugiau ir kokybiškesnių MTEP veiklų, taip pat vykdyti aktyvesnį tarptautinį bendradarbiavimą.

VV pasižymi gerai įrengta MTEP infrastruktūra, tačiau patalpų organizavimo ir prieinamumo lygis yra gana ribotas, o tai buvo matyti per vizitą vietoje. Tačiau kalbant apie žmogiškųjų išteklių struktūrą ir dinamiką, pastebimas ankstyvojo etapo specialistų trūkumas dėstytojų tarpe, taip pat mokslinių tyrimų sektoriuje. Jei į doktorantūrą per metus gali įstoti tik vienas asmuo, pažanga gali būti lėta. Kita didelė kliūtis yra ta, kad kai kurios sritys, kuriose ji pasižymi, pavyzdžiui, Mieso premijai nominuotų projektų rengimas, nors ir yra svarbesnės architektūros mokyklos prestižui nei MTEP, iš tikrųjų nepatenka į šios užduoties taikymo sritį.

Tema "tvaramumas ir atsparumas", paaiškinta VV temų, kurias reikia plėtoti, sąraše (savianalizės suvestinės 9 skirsnis), ir ypač tvaraus urbanizmo klausimai atrodo labai svarbūs, įdomūs ir perspektyvūs. Kai kurios VV SSGG analizėje minimos silpnybės yra labiau susijusios su veiklai nustatytomis išorinėmis prielaidomis (pavyzdžiui, susijusiomis su valstybine aukštųjų mokyklų finansavimo sistema arba valstybiniu doktorantūros studijų menotyros ir teorijos kryptyje finansavimu), o ne su vieneto vidinėmis aplinkybėmis ir jo organizaciniais klausimais. Tačiau apskritai VV atliko aiškų ir realistišką savęs vertinimą, pripažino savo MTEP veiklos ribas, trūkumus ir grėsmes bei įžvelgė galimybes tobulinti žmogiškuosius išteklius, veiklos organizavimą ir infrastruktūrą.

Tai, kad daugelis darbuotojų dirba ir tyrėjais, ir dėstytojais, gali šiek tiek paaiškinti netolygų padalijimo santykį tarp mokslo darbuotojų (5 žmonės, iš kurių nėra jaunesniųjų tyrėjų) ir dėstytojų (23 žmonės). Tiek VV Vadybos principai, tiek naujos tyrėjų kartos rengimo politika nėra orientuoti į konkrečius VV taškus, tačiau šiek tiek padidėjęs doktorantų skaičius vis dėlto yra teigiama tendencija.

Atrodo, kad yra tvirtas noras ir ketinimas sukurti "naują VV leidinį". Taip pat sveikintinas ženklas yra doktorantūros studijų internacionalizavimo tikslas. Todėl veiklos perspektyvumas per ateinančius penkerius metus pasiekti gerokai geresnius įvertinimus yra labai geras.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

1) STRATEGINIŲ TIKSLŲ PILOTAS: VV pristatė, kad visuomenės skaitmeninė transformacija, darnus vystymasis, klimato kaita ir Europos bei nacionalinė sumanioji specializacija yra tikslas, kurį reikia įtikinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje. Šiuo atžvilgiu mokslinių tyrimų veikla turėtų būti geriau integruota į darbotvarkę taikant tarpdisciplininį požiūrį, nes VV parodo labai gerą žinių lygį ir bendrą struktūrą, leidžiančią tai daryti. Labai konkreti darbotvarkė ir (arba) sistema, skirta susitarimų ir projektų su neakademiniiais subjektais įgalinimui išnaudoti, turėtų būti geriau parengta, puoselėjama ir tvari ne tik nacionaliniu lygmeniu. Apie galimų partnerių paieškos planą turėtų būti gerai informuoti visi darbuotojai, kad būtų galima geriau susitarti dėl atrankos proceso ir (arba) prioritetų. Svarbi rekomendacija šiuo atžvilgiu yra doktorantūros studentų ir jaunųjų tyrėjų įtraukimas į kai kuriuos projektų rengimo elementus, lauko darbus arba jų tiesioginį įtraukimą į kai kuriuos projekto ar projekto organizavimo elementus.

2) STRUKTŪRA: reikėtų rimtai atsižvelgti į jaunų tyrėjų trūkumą personalo bendruomenėje ir apvarstyti kokią nors alternatyvią tokio lygio darbuotojų pritraukimo sistemą. Panašus klausimas turėtų būti peržiūrėtas ir personalo viduje: padidinti ir palengvinti vidutinio lygio darbuotojų (docentų) karjeros šuolį į aukštesnį lygį, kad būtų labiau subalansuotas visų kategorijų personalas. Reikėtų įtraukti užsienio tyrėjų pritraukimą į . Tai galima padaryti per įvairius ES finansuojamus kvietimus, pavyzdžiui, MSCA IF, doktorantūros tinklus (anksčiau ITN, dabar DN) ir kitas alternatyvas, kurios suteiktų komandiruočių ir didesnio mobilumo mainų galimybių (be ERASMUS programų). Doktorantai turėtų turėti geresnę prieigą prie informacijos apie komandiruotes ir judumo galimybes neakademiniuose institucijose užsienyje. VV turi labiau gerinti įvairių specializacijų vidinį bendravimą ir puoselėti tarpdisciplininius mokslinių tyrimų projektus, ypač architektūrinio projektavimo srityje, kurie palengvintų susitarimus su neakademiniu sektoriumi.

3) JTAKA: VV turėtų vykdyti plėšriųjų žurnalų vengimo politiką ir maksimaliai padidinti savo gebėjimus, kad profesinės ataskaitos ir novatoriški produktų projektai būtų paversti straipsniais. Be to, daugiausia dėmesio galėtų būti skiriama ir monografijų ar redaguotų knygų anglų kalba leidybai, nes VV siūlo plačias tarptautinio bendradarbiavimo galimybes. VV susidūrė su sunkumais gerai išnaudojant rezultatus, susijusius su socialiniu poveikiu ir jo sklaida už specializuoto sektoriaus ribų. Ši veikla turėtų būti geriau organizuojama, įtraukiama ir skaidriai bei atvirai skleidžiama.

4) INFRASTRUKTŪRA

VV rodo gerai įrengtą infrastruktūrą, tačiau gana ribotą bendrų erdvių organizavimo, bendruomenės erdvių interpoliavimo ir prieinamumo lygį. Vizito metu buvo matyti, kad nė vienoje patalpoje, kurioje naudojamos pavojingos cheminės medžiagos, nėra specializuotų gesintuvų, taip pat nėra tinkamos tam naudojimui skirtos ventiliacijos. Bendroji erdvė, skirta doktorantams, egzistuoja, tačiau ekspertų grupei ji nebuvo parodyta, todėl jos tinkamumo negalima įvertinti. Įstaiga labai gerai pritaikyta žmonėms, turintiems fizinių kliūčių.

2.6. LMTA vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	LMTA
Institucijos VV pavadinimas	Lietuvos muzikos ir teatro akademija
VV pavadinimo santrumpa	LMTA
VV apimtis (MVDDA)	17,13
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - humanitariniai mokslai, S 000 - Socialiniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 003 - Menotyra	16,30	4,5

Pagrįstas balo pagrindimas

MTEP veikla mokslo krypties (Menotyra) srityje yra labai įspūdinga, novatoriška ir net novatoriška. Veikla orientuota į muzik(ologiją), tačiau ryškus polinkis į tarpdisciplininę (mokslinių tyrimų) veiklą su kitais Akademijos fakultetais, be nelygybės ar nesąžiningumo atspalvio; veikiau atrodo, kad katedros ir sritys (teatras, šokis, kinas) palaiko viena kitą.

Remiantis SSGG analize, VV vykdomų meninių tyrimų statusas nėra toks pat nusistovėjęs kaip mokslinių tyrimų. Taip gali būti dėl palyginti trumpos meninių tyrimų istorijos VV. Tačiau meninių tyrimų, kaip pagrįstų ir patikimų, vertinimas jau yra aukštas. Be to, šokio srities moksliniai tyrimai yra jauni, tačiau jie labai gerai išsikovojo savo vietą tarp VV atliekamų mokslinių tyrimų.

Visų sričių publikacijos yra tiek nacionalinės, tiek tarptautinės - šešios iš aštuonių išvardytų publikacijų yra anglų kalba - ir labai aukštos kokybės, o daugiausia dėmesio skiriama muzikologijai, nors viena kino studijų publikacija pasirodė vizualinių studijų srityje. Konferencijos taip pat stiprios, geros kokybės tarptautiniu lygmeniu, septyni iš aštuonių pranešimų perskaityti anglų kalba, o vienas - vokiečių kalba (ir akcentuojant Austriją). Daug nacionalinių premijų, vėlgi sutelktų muzikologijos srityje, nors vienetas taip pat apima teatro ir kino studijas. Įspūdingi daugiausia nacionalinių ir šiek tiek tarptautinių stipendijų laimėjimai, daugiausia muzikologijos srityje. Išsami informacija apie dalyvavimą konkursais pagrįstuose MTEP projektuose yra susijusi su įvairiomis pakraipomis, o tai laikoma privalumu, nes rodo gerą įvairovės lygį. Pagrindinių MTEP sektoriuje gautų apdovanojimų sąrašas yra labai gero lygio, tačiau orientuotas į nacionalinį lygmenį.

Moksliniai tyrimai rodo puikius rezultatus, o perspektyvūs rezultatai taip pat matomi meniniuose tyrimuose Europos lygmeniu. VV aktyviai dalyvavo tarptautinės svarbos konkursiniuose MTEP projektuose.

2018-2022 m. VV nebuvo apginta nė viena daktaro disertacija. Tačiau doktorantų skaičius stabiliai ir net gerokai išaugo (nuo dviejų iki septynių), o tai, tikėtina, prognozuoja disertacijų skaičiaus ir visos mokslinių tyrimų veiklos augimą.

VV pasiekimai Menotyros ir teorijos mokslo kryptyse iš tiesų yra tarptautiniu mastu reikšmingi, o VV taip pat yra labai stipri tarptautinio lygmens veikėja.

Socialiniai mokslai

Mokslinių krypčių grupė Mokslo srityje	Apimtis (MVDDA))	Įvertis (balai)
S 007 - Edukologija	0,83	4

Pagrįstas balo pagrindimas

Socialinių mokslų srityje edukologijos pakraipą sudaro nedidelis, bet itin motyvuotas ir aktyvus mokslo laipsnį turintis dėstytojų kolektyvas. Sritis nevykdo doktorantūros studijų. Penkių atrinktų geriausių mokslinių tyrimų rezultatų sąrašas yra labai geros kokybės, publikuoti tarptautiniuose žurnaluose. Užsienio konferencijose skaitytų geriausių pranešimų sąrašas yra labai geros kokybės. Vienas MTEP sektoriuje gautas apdovanojimas yra įtrauktas į nacionalinio lygmens sąrašą. Į sąrašą įtrauktas vienas konkursinis MTEP projektas (programa "Erasmus+KA2"). Tarptautinių tinklų kūrimo aspektai šioje srityje yra labai platūs, labai aktyvūs ir tvarūs, turintys didelius gebėjimus kurti naujas tarptautines finansuojamas galimybes. Vidinis discipliniškumas yra labai gerai įtvirtintas ir skatinamas, kaip, pavyzdžiui, bendradarbiavimas su Lietuvos edukologijos mokslu. Padalinys itin produktyviai skatina muzikos mokytojų rengimo profilius dalyvauti mobilumo veiklose ir organizuoti tarptautinius projektus. Darbuotojai tiesiogiai dalyvauja aukšto lygio komitetų veikloje, pavyzdžiui, Šiaurės šalių muzikos subjektų aljanso veikloje. Vykdomi ir praėję projektai pasižymi dideliu tvarumu ankstyvojo ugdymo sektoriuje. Jie taip pat labai aktyviai dalyvauja rengiant būsimo muzikos pedagogų mobilumo modulius. Nors vieneto dydis nedidelis, dėl tarptautinių ryšių jis yra stiprus tarptautinio lygmens veikėjas ir, tikėtina, ateityje bus dar aktyvesnis.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)
4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Akivaizdu, kad VV mokslinė veikla yra reikšmingas indėlis į Lietuvos visuomenę ne tik analizuojant Lietuvos ir pasaulio kultūros paveldą, bet ir darant jį plačiau prieinamą per skaitmeninimo projektus ir naujas jo sklaidos platformas, taip pat kuriant atitinkamus politikos dokumentus. Vieneto nariai prisideda Europos lygmeniu - jie yra Europos mokslinių tyrimų tarybos (ERC) komisijos nariai ir Academia Europaea nariai, taip pat eina įvairias pareigas nacionaliniu lygmeniu, iš kurių daugelis yra vadovaujantys. Mokslo populiarinimo veiklos sąrašas ir rezultatai yra labai įtikinami, o vykdoma MTEP veikla, ypač muzikologijos srityje, yra plataus užmojo ir turi didelį ekonominį ir socialinį poveikį. Paminėtina viena veikla, turinti tiek socialinį poveikį nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu, tiek akivaizdų tarptautinį susidomėjimą - labai reikšmingas lietuvių liaudies muzikos garso įrašų ir kitų etnomuzikologinių dokumentų skaitmeninimo projektas. VV turi ilgametę renginių organizavimo patirtį, aktyviai organizuoja konferencijas, taip pat kasmet rengia tarptautinį folkloro festivalį, organizuoja reklaminius susitikimus su jaunąja karta, taip pat vidurinėse mokyklose ir knygų mugėse. Įsitraukimas į žurnalų redagavimą apima daugelį vadovaujančių pozicijų šalyje ir užsienyje. Kartu su tarptautiniu tinklu surengta tarptautinė kino muzikos tarptautinė konferencija. Kino mokslininkai taip pat randa socialinį poveikį kino festivaliuose, o tyrėjai vyksta į šalies regionus ir bando sudominti jaunąją auditoriją.

2018-2021 m. iš ūkio subjektų gautos lėšos gerokai išaugo, o tai, tikėtina, yra geras ženklas, kad VV vykdoma MTEP veikla yra gyvybinga. Nors bendradarbiavimo sutartyse numatytos pinigų sumos dažniausiai yra nedidelės, jų skaičius ir spektras dar kartą įrodo Akademijos indėlį. Daug naudojamosi "Erasmus" galimybės, taip pat tarptautinio biuro parama. Mokslinių tyrimų ir ūkio subjektų bendradarbiavimo susitarimų sąrašė pateikiama labai kokybiška veikla, nors ji vis dar daugiausia susijusi tik su nacionaliniais subjektais. Tačiau daugelis perspektyvių informacinių technologijomis grindžiamų naujovių, pavyzdžiui, akustikos ir (erdvinio) garso technologijų bei įvairių skaitmeninių priemonių srityje, rodo, kad yra daug įdomių galimybių labai reikšmingai bendradarbiauti su ūkio subjektais tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu ir, tikėtina, kad jos turės didelį ekonominį poveikį.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Vertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

VV veikla yra pačiame šalies kultūrinio gyvenimo centre, todėl jos galimybė daryti įtaką MTEP veiklos plėtrai ir savo aplinkoje gali būti vertinama kaip labai reikšminga. VV yra labai aiškiai pasirengusi spręsti savianalizėje suformuluotas silpnyles ir grėsmes (SSGG analizė), o dėl gerai suformuluotos strategijos ir mokymo politikos tiek istorijos, tiek menotyros ir edukologijos mokslo kryptyse VV MTEP veiklos perspektyvumas gali būti vertinamas kaip labai didelis.

Optimizmo pagrindą teikia ir tai, kad VV turi daug publikacijų, plečiasi jos tarptautiniai tinklai, taip pat autonomija, kuri užtikrina čia vertinamos veiklos svarbą jos misijai. Prie to prisideda ir tinkami išteklių, įskaitant biblioteką, Muziejaus folkloro archyvą ir Muzikos inovacijų studijų centrą. Tikslai, kurie yra tikslingi ir tinkami, remiasi esamais privalumais. Yra galimybių tobulėti, jei teatro ir kino studijos pradės aktyviau dalyvauti kuriant mokslinę medžiagą. Labai perspektyvi veikla Švietimo mokslo krypties grupėje, kuri akivaizdžiai ir sparčiai plėtojama tarptautiniu lygmeniu, jau dabar pasiekta įtikinamų rezultatų. VV pagirtinai investuoja į infrastruktūrą, kad būtų užtikrintos geros patalpos ir galimybės ilgalaikiai MTEP veiklos plėtrai. Infrastruktūra sukurta taip, kad atitiktų naujausių mokslinių tyrimų tendencijų reikalavimus. Daugelis MTEP veiklų yra susijusios su naujovišku IT naudojimu ir atrodo labai įspūdingai. Ypač daug vilčių teikia ateities perspektyvos, kurias IT atveria garso technologijų srityje. Naujasis muzikos ir teatro pastatas neabejotinai paskatins tarpdisciplininius tyrimus šiose srityse, taip pat jų artimose partnerėse šokio ir kino srityse.

VV laikoma nesuskaičiuojamų galimybių erdve tiek mokslininkams, tiek studentams. Remiantis pateikta SSGG analize, jaunųjų tyrėjų dalyvavimas mokslinių tyrimų projektuose atrodo nepakankamas. Vis dėlto analizėje nurodyta VV stiprioji pusė: "jaunųjų tyrėjų rengimo patirtis užtikrina institucijos atsinaujinimą ir palaiko mokslo ir meno tyrimų dinamiškumą", neatrodo perdėta, bet visiškai tikėtina - ir yra esminis raktas į plėtrą. Be to, tiesioginis ir spontaniškas menų bendravimas bei tyrimų tarpdiscipliniškumo galimybės leidžia tikėtis labai didelio visos srities veiklos perspektyvumo.

Rekomendacijos dėl VV veiklos tęstinumo ir (arba) tobulinimo

1. Intensyvinti tarpdiscipliniškumą ir menų sąveiką moksliniuose tyrimuose

Nors komunikacija tarp menų sričių mokslinių tyrimų atrodo labai gera, galėtų būti ryškesnių menų sričių mokslinių tyrimų tarpdiscipliniškumo rezultatų požymių ir aiški vizija, kaip skirtingų menų sričių moksliniai tyrimai galėtų sąveikauti ir siekti bendro tikslo.

2. Platesnis požiūris į švietimą ir jo vaidmenį tarptautinėje arenoje

Atrodo, kad švietimas VV yra glaudžiai susijęs su muzika. Nors švietimo vaidmuo akivaizdžiai stiprėja, bendras švietimo mastas vis dar yra šiek tiek kuklus, todėl būtų labai naudinga akivaizdžiau ir veiksmingiau išplėsti švietimo veikimo spindulį į kitus menus ir pagyvinti į pedagogiką orientuotus tyrimus menų srityje. Vienetas dalyvavo švietimo konferencijose, tačiau švietimo metodus ir diskusijas apie švietimą būtų galima pastebimiau iškelti į platesnę tarptautinę areną.

3. Glaudesnė veikla su užsienio mokytojais ir mokslininkais

VV buvo pripažintas glaudesnio ir įvairiapusiškesnio veikimo su užsienio mokytojais, tyrėjais ir ekspertais poreikis. Per pastaruosius penkerius metus VV žengė pagirtinus žingsnius tarptautiškumo srityje, tačiau iš tiesų labai rekomenduotina veiksmingiau ir matomiau veikti tarptautiniuose tinkluose ir kurti aiškesnį ir stipresnį VV veiklos tarptautinį profilį.

4. Dėmesys inovacijoms

VV turi didelį potencialą atlikti žymius ir net novatoriškus darbus mokslinių tyrimų srityje. Rekomenduotina dar labiau sutelkti dėmesį į inovatyvaus mąstymo ir naujovių diegimo galimybes ir išnaudoti visus tarptautinių tinklų privalumus.

2.7. VU_FET vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vilniaus universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VU
Institucijos VV pavadinimas	Filosofija, Etnologija
VV pavadinimo santrumpa	VU_FET
VV apimtis (MVDDA)	25,62
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 001 - Filosofija	15,86	5

Pagrįstas balo pagrindimas

Filosofijos mokslinių tyrimų kryptis yra vienas iš VU Filosofijos fakulteto institutų, kuriame iš viso dirba 54 mokslo laipsnius turintys tyrėjai ir dėstytojai. Vieneto moksliniai tyrimai organizuojami trijose akademinėse katedrose, apimančiose kontinentinę filosofiją ir religijotyra, filosofijos istoriją ir analitinę filosofiją, be to, teorinę filosofiją ir mokslo filosofiją. Todėl Filosofijos institutas siūlo geriausią filosofijos studijų programą Lietuvoje. Jo doktorantūros programa yra konkurencinga, kasmet parengiama daugiau ar mažiau pastoviai geras apgintų disertacijų skaičius (vertinamuoju laikotarpiu - 19).

2018-2022 m. Filosofijos skyriaus MTEP veikla, apie kurią pranešta, buvo didelė ir kokybiška. Tarp išvardytų publikacijų buvo du straipsniai aukščiausio lygio tarptautiniuose žurnaluose (išleisti Oxford University Press ir Taylor & Francis), viena monografija prestižinėje tarptautinėje leidykloje (Palgrave Macmillan) ir penki vietinių filosofų išleisti tomai (vienas iš jų anglų kalba), kai kurie iš pastarųjų glaudžiai susiję su vieneto vykdomais projektais. Šie rezultatai taip pat atspindi intensyvų bendradarbiavimą VV viduje: iš aštuonių išvardytų leidinių šešis parašė keli autoriai (dviejų vietinių tomų atveju vieneto dalis sudaro 50 %). VV geriausių pranešimų, perskaitytų užsienio konferencijose, sąrašas atspindi aktyvų jo tyrėjų dalyvavimą prestižiniuose didelės apimties tarptautiniuose mokslo renginiuose. Filosofijos vienetas skaitė pranešimus konferencijose JAV (Stony Brook universitete), Jungtinėje Karalystėje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Italijoje, Danijoje, Nyderlanduose ir Estijoje. Visos šios konferencijos buvo dideli renginiai (penkios truko tris dienas, trys - dvi dienas), tarp jų nemažai metinių ar kitokių tarptautinių mokslo draugijų ir filosofų ratelio renginių, taip pat vienas UNESCO globojamos tarptautinių kongresų serijos renginys (kuriam garbingai pirmininkavo Nobelio premijos laureato asmenybė). Filosofijos institutas pranešė apie 8 nacionalinio lygmens apdovanojimus vertinamuoju laikotarpiu. Ryškiausi iš šių apdovanojimų - Lietuvos mokslo premija (viena svarbiausių kasmetinių mokslo premijų humanitarinių ir socialinių mokslų srityse Lietuvoje), savo ruožtu Meilės Lukšienės premija (skiriama Lietuvos mokslų akademijos kas ketverius metus). Be to, pažymėtina, kad 6 apdovanojimus pelnė jaunoji vieneto mokslininkų karta (1 kasmetinė Kylančio mokslininko premija, 1 kasmetinė Geriausios daktaro disertacijos premija, 2 premijos už geriausią jaunojo mokslininko publikaciją,

skirtos filosofijos magistrantams, ir 2 kasmetinio aukštųjų mokyklų studentų mokslinių tyrimų konkurso nugalėtojai). Tai yra svarus įrodymas, kad vienetė užtikrinama aukšta dėstyto ir talentų skatinimo kokybė.

Vertinamuoju laikotarpiu tarp Skyriaus konkursinių MTEP projektų buvo 2 tarptautiniai projektai, finansuojami Europos Sąjungos struktūrinių fondų programos lėšomis (apie 1173 tūkst. eurų), ir 6 šalies viduje finansuojami projektai, vykdomi pagal Nacionalinę mokslo programą ir Lietuvos mokslo tarybos tyrėjų grupių projektus (apie 790 tūkst. eurų), o tai reiškia puikią vieneto lėšų pritraukimo veiklą, ypač filosofijos tyrimų srityje. Visi šie projektai buvo vykdomi be partnerių, tačiau 4 atvejais juose dalyvavo ir keli mokslininkai iš užsienio Institucijų, o tai liudija apie glaudų tarptautinį vieneto bendradarbiavimą. Be to, visuose šių projektų aprašymuose pateikiama su jais susijusių publikacijų, skaitytų pranešimų ir pagrindinių paskaitų santrauka, taip pat organizuotų renginių, kurie daugeliu atvejų yra tikrai įspūdingi.

Apibendrinant galima teigti, kad vertinamuoju laikotarpiu Filosofijos VV MTEP veikla buvo puiki ir atitiko aukščiausius tarptautinius standartus.

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 006 - Etnologija	9,76	5

Pagrįstas balo pagrindimas

VU Filosofijos fakulteto Etnologijos mokslo kryptis yra neabejotinai geriausia etnologijos programa Lietuvoje. Tai vidutinio dydžio programa, kurią garantuoja Azijos ir transkultūrinių studijų institutas, iš viso joje dirba 26 mokslininkai ir profesoriai, turintys mokslo laipsnius, ir dar 30 doktorantų bei mokslo darbuotojų. Vyraujantis programos dėmesys skiriamas Azijos studijoms, tačiau kaip centrinė etnologijos programa šalyje ji apima ir kitus geografinius regionus studentams, norintiems vykdyti tokius tyrimus.

Vietos doktorantūros programoje yra konkursinės. Doktorantų skaičius yra gana stabilus (apie 10 studentų). Nors dauguma doktorantų yra VU absolventai, yra ir du užsienio studentai. Doktorantūros programą jie pasirinko pirmiausia dėl unikalių katedros mokslinių tyrimų ir kompetencijos židinių. Studentų pasitenkinimas programa yra labai didelis. Studentai gauna pakankamą paramą moksliniams tyrimams, dalyvavimui konferencijose ir kitoms išlaidoms. Kiekvieno studento metinis biudžetas yra 2250 EUR. Studentai skatinami įsitraukti į fakultete vykdomus mokslinių tyrimų projektus, tačiau jie būtų dėkingi, jei galėtų labiau įsitraukti į savo vadovų atliekamus tyrimus. Daktaro disertacijos dažnai rašomos anglų kalba.

Etnologijos programoje dirbantys mokslininkai turi puikių tarptautinių publikacijų prestižinėse leidyklose ir žurnaluose (Lexington Books, University of Wales Press, žurnalas Ethnos ir t. t.). Viena iš knygų 2019 m. gavo Antropologijos mokslų draugijos knygos premiją. Dalyvavimas konferencijose apėmė svarbius tarptautinius renginius visame pasaulyje, įskaitant pagrindinius šios disciplinos profesinius susitikimus (pvz., Amerikos antropologų asociacijos metinį susitikimą). Mokslininkai gavo svarbių nacionalinių ir tarptautinių pripažinimo ir apdovanojimų tiek už mokslinę kompetenciją, tiek už veiklą populiarinant mokslą (pavyzdžiui, Tekančios saulės ordinas, Japonijos vyriausybės aukštiniai spinduliai su rozete, Antropologijos mokslų draugijos (Society for Anthropological Sciences) H. Russell Bernard Graduate Student Paper Prize). Vertinamuoju laikotarpiu buvo gauta nemažai mokslinių tyrimų dotacijų iš ES ir nacionalinių šaltinių, iš viso apie 800 tūkst.

Etnologijos poskyris turi daug tarptautinių partnerių, ypač daug dėmesio skiriant Rytų Azijai. Dėl Rytų Azijos tyrėjų dažnai konsultuojasi Užsienio reikalų ministerija ir privačios įmonės. Tyrėjai mano, kad iš fakulteto administracijos gavo pakankamą paramą dotacijų rašymui, leidybai ir visuomenės informavimui. Jie jaučia spaudimą skelbti publikacijas lietuvių kalba, kad populiarintų lietuvišką tapatybę ir kultūrą, o tai kartais prieštarauja lygiagrečiam spaudimui skelbti publikacijas anglų kalba tarptautiniuose žurnaluose.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

Didžiausią socialinį ir ekonominį poveikį turintys VV mokslinių tyrimų rezultatai apima 13 mokslinių tyrimų projektų, kuriuose nagrinėjamos įvairios temos, susijusios su humanitariniais mokslais, švietimu, transkultūrinėmis studijomis ir įvairiais bendraisiais ir konkretesniais socialiniais klausimais. Keletas svarbių pavyzdžių: monumentalai apdovanota knyga apie Japonijos kultūrą, filosofinė-sociologinė argumentų prieš ir už humanitarinių mokslų vertę analizė, transkultūrinis tyrimas apie laisvą valią, likimą, pasirinkimą ir kt. skirtinguose Europos ir Azijos kultūrinuose kontekstuose, filosofinis posūkis į multimodalinį ugdymą pagrindimas, monografija apie aktualios pasaulinės atliekų ir šiukšlių problemos fenomenologiją, transkultūrinis tyrimas apie tai, kaip laisvės ir asmens autonomijos vertybės veikia sprendimus dėl santuokos, vaikų auklėjimo ir socialinės integracijos, arba Holokausto Lietuvoje tyrimas atsakomybės ir kaltės aspektu. Dauguma nagrinėjamų klausimų yra labai aktualūs ne tik akademinėje aplinkoje. Daugeliu atvejų tyrimų rezultatai įvairiais būdais buvo skleidžiami tiek tarptautinei tyrėjų bendruomenei, tiek visuomenei: per paramos viešus renginius, tarptautinius seminarus, pristatymus, pokalbius televizijos ir radijo laidoje, įvairias podcast platformas, dokumentinius-etnografinius filmus, viešai skelbiami interneto svetainėse, taip pat bendradarbiaujant su organizacijomis ir sąveikaujant su vietos bendruomenėmis. Daugelis vieno tyrėjų yra aukštos kvalifikacijos ekspertai, dirbantys ekspertų grupių nariais ar net vadovais įvairiose nacionalinėse agentūrose ir komisijose, pavyzdžiui, Lietuvos kultūros taryboje, Lietuvos mokslo taryboje, Studijų kokybės vertinimo centre, Nacionalinėje kultūros paveldo komisijoje, Lituanistikos komisijoje prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinėje lietuvių kalbos komisijoje ar Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų komisijoje, taip pat kai kuriose kitose svarbiose organizacijose ir vietos valstybinėse institucijose. Buvo teikiamos konsultacijos nacionaliniams ir vietos viešiesiems subjektams ir kitoms organizacijoms daugeliu svarbių socialinių ir kitų klausimų. Pavyzdžiui, konsultacijos teiktos Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl Valstybės pažangos strategijos "Lietuva 2050" rengimo, Covid-19 krizių valdymo, ekologinio pilietiškumo, taip pat Migracijos departamentui ir Užsienio reikalų ministerijai teiktos hindi kalbos vertimo paslaugos ir mokymai. Tyrėjai taip pat teikė konsultacijas Japonijos ambasada Lietuvoje, Nacionalinei bibliotekai, nepriklausomai organizacijai DebunkEU.org (atliekančiai dezinformacijos analizę visame pasaulyje), Lietuvos bankui, nacionalinio paviljono Venecijos architektūros bienalėje komandai, taip pat vaidybinių, dokumentinių ir trumpametražių filmų kūrėjams. Jie aktyviai dalyvavo susitikimuose su aukšto lygio ministerijos darbuotojais, surengtuose Filosofijos kaip mokyklinio dalyko tema, dalyvavo renginių cikle su migrantais susijusiais klausimais, skirtame ir vietos bendruomenėms (ir kt.).

2018-2022 m. beveik visos iš 13 VV organizuotų konferencijų, simpoziumų ir seminarų buvo tarptautiniai, o daugelis jų truko ilgiau nei vieną dieną. Du VV institutai tolygiai aktyviai organizavo mokslinius renginius, o kai kuriais atvejais jie taip pat bendradarbiavo su nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ar institutais (tarp jų - Antropologijos mokslų draugija arba Krokuvos Jogailos universitetas ir Lenkijos Respublikos ambasada Vilniuje). Be to, kurios buvo susijusios su Azijos ir transkultūrinėmis studijomis bei Filosofijos instituto tyrimų temomis, du renginiai buvo aiškiai skirti tarpdiscipliniam požiūriui į tam tikras mokslo temas (kiekvienas institutas organizavo po vieną tokį renginį). VV atstovaujantys mokslininkai aktyviai dalyvauja prestižinių leidyklų tarptautinių ir nacionalinių mokslo žurnalų redakcinėse kolegijose. Jie dirba Kalifornijos universiteto elektroninio žurnalo vyriausiuoju redaktoriumi, VU žurnalo vyriausiuoju redaktoriumi, De Gruyter Open Access žurnalo redaktoriumi, taip pat kitų tarptautinių leidyklų leidžiamų

žurnalų (pavyzdžiui, Čilės metropolijos universiteto, Leono universiteto, vieno Slovakijos universiteto, Lvovo politechnikos nacionalinio universiteto, Tartu universiteto leidyklos, Turino universiteto ar Kijevo universiteto) moksliniais ar redakcinių kolegijų nariais. Jie taip pat yra Europos mokslinės asociacijos žurnalo redakcinės kolegijos nariai arba Varšuvos universiteto žurnalo redakcinės kolegijos nariai ir pan. "Vieneto" mokslininkai taip pat labai aktyviai dalyvauja įvairių svarbių tarptautinių asociacijų, draugijų, komitetų ir kitų darbo grupių veikloje. Jie yra vienos iš Amerikos disciplininių asociacijų sekcijos ir vienos iš Vidurio ir Rytų Europos disciplininių draugijų vykdomosios valdybos nariai. Jie yra MIT programos, COST veiklos darbo grupės, tarptautinių mokslinių tinklų ir seminarų mokslinių ir iniciatyvinių komitetų, kelių Europos mokslinių asociacijų nariai, be įvairių pareigų regioninėje mokslinių tyrimų programoje, Šiaurės ir Baltijos šalių moksliniame tinkle, pirmaujančių Šiaurės regiono universitetų konsorciame, tarptautiniame vasaros seminare ir mokslinio tinklo (kurį remia Prancūzijos nacionalinio mokslinių tyrimų centro vienetas ir Strasbūro universitetas) interneto svetainėje. 2018-2022 m. vieneto mokslo populiarinimo veikla buvo gausi, įvairiais būdais kreipiantis į plačiąją visuomenę tiek nacionaliniu, tiek vietos lygmeniu. Tarp jų buvo didelis kultūrinis-educacinis projektas "Kūrybiškumo mokykla" (siūlant mokymus Lietuvos ir užsienio šalių moksleiviams, mokytojams, švietėjams, rengiant 20 vaizdo įrašų serijų ir nemokamų mokomųjų vaizdo įrašų "YouTube" ir t. t.), taip pat pokalbių su filosofais TV laidų ciklo vedimas, dalyvavimas nacionalinės radijo stoties laidų cikle, laimėjusiam geriausios metų mokslo populiarinimo veiklos konkursą, be to, dažnas kitas tyrėjų dalyvavimas radijo laidose ir podkastuose. Kiti trys vieneto organizuoti renginių ciklai apėmė savaitinį interneto svetainės ciklą (apie eksperimentinę filosofiją), po kurio sekė atviresni akademiniai renginiai, taip pat viešų paskaitų ciklą (20 paskaitų) apie švenčiausius ir pamatinius pasaulio tekstus ir nuolatinės Filosofijos klubo profesionalų paskaitas. Be to, paminėtinas viešų pokalbių internetu ciklas, surengtas bendradarbiaujant su itin prestižine Antropologijos mokslų draugija (JAV), taip pat 59 populiarūs straipsniai, parašyti rubrikai "Kasdienybės filosofija" žurnale "Moteris" (viename didžiausių mėnesinių kultūros ir gyvenimo būdo žurnalų Lietuvoje), taip pat internetinių pamokų ciklas moksleiviams apie Azijos kultūras ir vieneto dalyvavimas organizuojant kino festivalį (kartu su Azijos menų centru, Londono Karališkuoju koledžu ir Taivano kino ir audiovizualiniu institutu). Vienetas nepranešė apie jokių bendradarbiavimo susitarimus su ūkio subjektais.

Apibendrinant galima teigti, kad VV vykdo labai svarbius mokslinius tyrimus - tam tikrais atvejais net išskirtinai svarbius - daro teigiamą įtaką visuomenės raidai ir yra labai vertinamas partneris MTEP klausimais ir už akademinės bendruomenės ribų. VV yra glaudžiai susijusi su sprendimus priimančiais asmenimis ir visuomene, tačiau mažiau - su ūkio subjektais. Todėl vertinamuoju laikotarpiu VV socialinis ir ekonominis poveikis buvo labai geras arba puikus.

VV MTEP veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4,5

Argumentuotas balo pagrindimas

VV infrastruktūra yra labai gera ir moderni, visų pirma dėl to, kad per pastaruosius penkerius metus daug investuota į daugelį infrastruktūros aspektų. Vienetas turi prieigą prie prestižiškiausių duomenų bazių, įskaitant "The Asia Portal" e. išteklių kolekciją (dėl neseniai įgytos narystės Šiaurės Azijos studijų institute), taip pat prie svarbių nacionalinių duomenų bazių (pvz., eLABa, MIDAS ir kt.). Paskaitų auditorijos yra visiškai įrengtos mišriam ar mišriam mokymui, bibliotekoje yra programinė įranga akliesiems ir silpnaregiams skaitytojams ir kt. Vienintelė infrastruktūrinė problema, apie kurią komisija sužinojo vizito metu, yra nedidelis ir kol kas įveikiamas auditorijų trūkumas dėl įvairėjančių studijų grupių.

VV mokslo darbuotojų ir dėstytojų amžiaus ir lyties struktūra yra subalansuota. Joje dirba palyginti daug jaunesnės kartos mokslininkų ir dėstytojų, turinčių mokslinį laipsnį (44 proc. jų yra jaunesni nei 45 metų), o jų pasiskirstymas pagal lytį artimas "tolygiam". Vertinamuoju laikotarpiu vienetė taip pat dirbo septyni podoktorantūros stažuotojai. VU turi struktūrizuotą žmogiškųjų išteklių vadybos politiką, gerai apibrėžtą pagal pagrindinius principus: profesionalumo, skaidrumo ir aiškumo, lygių galimybių ir įvairovės valdymo bei bendros atsakomybės, taip pat akcentuojamas tarptautiškumas (taikliai pripažįstant poreikį pritraukti užsienio specialistų).

Universiteto, Filosofijos fakulteto, jo Institucijų ir jų padalinių lygmeniu vykdomas strateginis veiklos planavimas, kuriame, be kita ko, daug dėmesio skiriama internacionalizacijai, akademinėi kompetencijai, akademinio personalo ir studentų motyvacijai. Siekdamas įgyvendinti aiškius ir ambicingus prioritetus, Filosofijos fakultetas įgyvendino aiškiai struktūruotą strateginį veiksmų planą, kurį remia skaidri apdovanojimų ir paramos sistema, motyvuojanti specialistus skelbti aukštos kokybės publikacijas, įtraukti studentus į bendrą leidybinę veiklą, didinti savo pačių viešąją veiklą ir ekspertinių žinių poveikį viešosios politikos formavimui. Mokslininkai taip pat gauna paramą leidybos procedūroms (atviroji prieiga, redagavimas ir kt.) ir dalyvavimui konferencijose. Ekspertų grupei padarė įspūdį projektų valdymo skyriaus teikiama įvairiapusė pagalba tyrėjams, kurių tyrėjai taip pat paminėjo kaip pavyzdį vizito vietoje metu. Tyrėjai mano, kad jie turi daug galimybių aptarti savo mokslinių tyrimų interesus, nes reguliariai rengiami oficialūs ir neoficialūs susitikimai peržengia disciplinų ir institucijų ribas. Kita vertus, kryptingai ir nuolatinei mokslinių tyrimų veiklai šiek tiek trukdo centralizuotai nustatyti dideli dėstymo krūviai, tai, kad nėra nuolatinių mokslinių tyrimų pareigybių, kuriose nebūtų dėstymo pareigų, ir veiksmingos praktinio kūrybinių atostogų įgyvendinimo sistemos nebuvimas. Šios problemos ne tik pagirtinai nurodytos vieneto SSSG analizėje, bet į jas apgalvotai reagavo ir katedra vizito metu. VV stengiasi internacionalizuoti savo studijų programas iki pat antrosios pakopos, ir šiuo požiūriu jo bandomoji narystė Šiaurės centre Indijoje yra daug žadantis pasiekimas (kalbant apie įdarbinimo Indijoje pastangas).

Planuojamos plėtoti MTEP temos yra aiškiai pateiktos, turtingos ir aktualios, taip pat atitinkančios stipriąsias institutų puses, turinčios tam tikrą tarpdisciplininio bendradarbiavimo veiklos perspektyvumą, nes tam tikros aprašytos abiejų institutų mokslinių tyrimų kryptys sutampa (aplinkosaugos klausimai, žmonių ir gyvūnų santykiai, kasdienis gyvenimas ir religingumas ir t. t.).

VV vykdo gerą doktorantūros politiką, o VU dalyvavimas Europos universitetų aljanso Arqus iniciatyvoje yra puiki galimybė toliau tobulinti doktorantų rengimą ir plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą. Vieneto personalo kvalifikacijos tobulinimo priemonių apraše yra daug įrodymų apie įvairiapusę paramą, teikiamą profesiniam tobulėjimui visuose mokslininkų ir dėstytojų karjeros etapuose. Ryškus pavyzdys - VV jauniems tyrėjams siūlomos bendros vasaros mokyklos, rengiamos bendradarbiaujant su užsienio universitetais (Danijoje, Lenkijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Italijoje). Pripažinęs poreikį pritraukti tarptautinę patirtį, Azijos ir transkultūrinių studijų institutas įdarbino etatinį profesorių (prof. Victor de Munck, nuo 2018 m.), taip pat pritraukė Amerikos vizituojantį mokslininką (2022 m. pavasaris). Be to, dar du mokslininkai iš JAV pateikė paraišką dėl Fulbrighto vizitų artimiausiu metu kiekviename iš dviejų VV institutų. Todėl puiku, kad - nepaisant esamo tarptautinio bendradarbiavimo, kuris taip pat akivaizdus finansuojamuose mokslinių tyrimų projektuose, taip pat baigtame ir dar nebaigtame vykdyti tarptautiniame doktorantūros skyriuje (iš Švedijos ir Kanados) - vienetas savo SSSG analizėje ne kartą pripažįsta poreikį toliau stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir išvardija įvairias šio klausimo sprendimo galimybes. Taip pat svarbu, kad vienetas atkreiptų dėmesį į kliūtis, susijusias su palyginamai mažais tyrėjų atlyginimais ir mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos biudžetinio finansavimo disproporcija.

Akivaizdu, kad per vertinamąjį laikotarpį VV daugeliu atžvilgių padarė didelę pažangą, o jo pasiekimai, struktūrinės priemonės, žmogiškieji ištekliai ir infrastruktūra neabejotinai užtikrins sąlygas per ateinančius penkerius metus gauti bent jau labai gerą ar net puikų įvertinimą.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Siekiant įgyvendinti fakulteto prioritetus, kurie yra universiteto siekio "tapti vienu iš pirmaujančių universitetų Europoje" (kaip teigiama jo veiklos plane) dalis, reikės strategiškai spręsti diagnozuotus nuolatinius sunkumus. Todėl ekspertų grupė rekomenduoja apsvarstyti šiuos tarpusavyje susijusius klausimus:

Kadangi VV atstovauja dviem fakulteto institutams, kurie vis dėlto buvo pasirinkti sudaryti VV, turėtų vyrauti daugiau ar mažiau organišką vienybės jausmą (nemažinant jų sudarančių dalių autonomijos). Dėl šios priežasties VV turėtų ne tik toliau tobulinti savo vidinį bendradarbiavimą, bet ir turėti aiškią ilgalaikę tokio organišką vieneto plėtros strategiją, kuri būtų suderinta su fakulteto, jo Institucijų ir jų katedrų plėtros strategijomis.

Tokios strategijos dalis turėtų būti vieneto prigimtinio tarpdisciplininio potencialo išnaudojimas (pavyzdžiui, pasinaudojant pirmiau minėtomis sutampančiomis VV institutų mokslinių tyrimų kryptimis), kartu išlaikant sveiką pusiausvyrą tarp institucijų disciplininės autonomijos ir jų tarpdisciplininio bendradarbiavimo.

- Būdamas seniausia ir svarbiausia Lietuvos aukštojo mokslo institucija, VU apskritai ir ypač Filosofijos fakultetas turėtų sėkmingiau pritraukti tarptautinius tyrėjus, dėstytojus ir doktorantus. Tai turėtų būti vienas svarbiausių vieneto prioritetų ateinančiais metais.
- VV nepranešė apie jokiais mokslo ir ūkio subjektų bendradarbiavimo sutartis. Dėl savo svarbos Rytų Azijos studijoms Azijos ir transkultūrinių studijų institutas turėtų stengtis sėkmingiau sudaryti pinigines sutartis su vyriausybe, kitais viešaisiais subjektais ir privačiomis įmonėmis. Panašias galimybes turėtų aktyviai išnaudoti ir Filosofijos institutas.

Apskritai, VV turi sumažinti priklausomybę nuo lėšų, susijusių su mokymo ir mokslinių tyrimų projektų paraiškėmis, ir turėtų stengtis didinti mokslinių tyrimų ir ekonomikos sutarčių lėšas. Kai kurias rimčiausias kliūtis, susijusias su aukšto lygio mokslinių tyrimų veikla (etatų trūkumas, kūrybinės atostogos), būtų galima bent iš dalies įveikti tokiomis priemonėmis. Siekdamas tokių tikslų, fakultetas turėtų apsvarstyti būdus, kuriais galėtų paremti sutartines pastangas.

- Panašiai, siekiant įgyvendinti fakulteto siekius, reikės skatinti tolesnį ir glaudesnį tarptautinį bendradarbiavimą. Taigi fakultetas turėtų apsvarstyti būdus, kuriais tyrėjai galėtų būti skatinami jau esamus ir stiprėjančius tarptautinius ryšius paversti bendradarbiavimo projektais.

2.8. VDU_MEN vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vytauto Didžiojo universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VDU
Institucijos VV pavadinimas	VDU Menotyra ir teorija
VV pavadinimo santrumpa	VDU_MEN
VV apimtis (MVDDA)	10,29
Mokslo sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslo kryptis (mokslo krypčių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslo kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 003 - Menotyra	10,29	5

Pagrįstas balo pagrindimas

Šis mokslinių tyrimų vienetas apima kelias humanitarines disciplinas, pirmiausia meno ir architektūros istoriją bei teatro ir kino studijas. Jis pagirtinas už mokslinių tyrimų apimtį ir gilumą, taip pat už tai, kad jie buvo pristatyti tarptautiniu mastu ir pelnė pripažinimą savo šalyje. Jo moksliniai darbai buvo publikuoti anglų kalba įvairiuose prestižiniuose tarptautiniuose leidiniuose. Nagrinėjamos temos dažnai susijusios su sudėtingais nacionalinio identiteto klausimais ir yra gerai pagrįstos dabartiniu tarptautiniu mąstymu atitinkamose srityse. Nors didžioji tyrimų dalis skirta Lietuvos kultūrinės produkcijos analizei, nemažai jų parengta bendradarbiaujant tarptautiniu mastu, pavyzdžiui, knygose ir žurnaluose, kuriuos redaguoja kitose Europos šalyse dirbantys mokslininkai. Taigi, jis dalyvauja platesnėse diskusijose apie konkrečias medijas. Be to, kai kurios temos, pavyzdžiui, branduolinė energetika, yra savitos ir akivaizdžiai naujausios, o kitos, pavyzdžiui, Lietuvos žydų paveldas, kelia platų tarptautinį susidomėjimą. Taip pat yra nemažai leidinių lietuvių kalba, daugeliu atvejų leidžiamų vietos kultūros institucijų. Jie prisideda prie šių temų populiarinimo ir žinomumo didinimo, o tai neabejotinai padeda pritraukti geriausius studentus. Dalyvavimas tarptautinėse konferencijose yra tinkamas. Pranešimai buvo skaitomi svarbiausiuose Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų, taip pat Rytų Europos universitetuose ir kultūros institucijose, ir vėlgi prie to prisidėjo visos disciplinos. Gauta daug nacionalinių premijų ir tam tikras tarptautinis pripažinimas, taip pat nemažai vietinių apdovanojimų. Tai, kad šie apdovanojimai plačiai pasiskirstę tarp visos mokslinių tyrimų grupės, taip pat tarp sričių, kuriose ji dirba, rodo, kad kompetencija čia yra giliai įsišaknijusi, o ne nulemta saujelės žvaigždžių. Tarp finansuojamų projektų - tarptautinis bendradarbiavimas ir "Erasmus plus" programa. Doktorantūros programa, į kurią per visą peržiūros laikotarpį kasmet priimama po vieną studentą, pritraukia geriausius kandidatus, kurių darbai, nors daugiausia susiję su Lietuvos temomis, apima visas mokslinių tyrimų vieneto disciplinas. Atrodo, kad tarpdisciplininių mokslinių tyrimų grupių strategija labai gerai veikia skatindama produktyvius pokalbius visose vieneto nagrinėjamose srityse, taip pat suteikia galimybę naudotis kitų universiteto padalinių patirtimi. Be to, ji suteikia galimybę darbuotojams ir studentams sekti naujausius

mokslinius tyrimus tose srityse, kurios su jų sritimis yra tik susijusios, o tai yra viena iš veiksmingiausių priemonių, skatinančių novatorišką darbą.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

5

Argumentuotas balo pagrindimas

Šis mokslinių tyrimų vienetas puikiai supranta, kaip paversti savo mokslinius tyrimus visose srityse, kuriose jis dalyvauja, veikla, atitinkančia aukščiausius Europos standartus socialinio ir net ekonominio poveikio požiūriu. Vieneto veikla apima dalyvavimą kultūros paveldo srityje, įskaitant jo vaidmenį plėtojant novatorišką branduolinio paveldo sritį, taip pat daugelį kitų vietos universitetų sektoriaus ir kūrybinių industrijų, ypač teatro srityje, bendradarbiavimų. Šiai veiklai, kuri ne tik naudinga universitetui, bet ir turi didelę reikšmę viešajai politikai ir pilietinės visuomenės ugdymui, skiriamas įspūdingas finansavimas. Dotacijos apima "Erasmus plus" projektą, taip pat keletą kitų labai konkurencingų ES finansavimo rūšių. Iš jų reikšmingiausias yra pirmasis humanitarinių ir socialinių mokslų srities programos "Horizontas Europa" projektas, skirtas Lietuvos institucijai. Tai dar kartą puikus tarptautinio ryšio ir aukštos kokybės ženklas. Ypač įspūdingas šiuo požiūriu yra šių tarptautinių bendradarbiavimų spektras, kuris neapsiriboja vien artimiausiais Lietuvos kaimynais, bet driekiasi iki pat Jungtinės Karalystės, taip pat apima geriausias Italijos ir Švedijos Institucijas. Nors kai kurie atliktų tyrimų rezultatai buvo publikuoti ne tarptautiniuose, o nacionaliniuose leidiniuose, tai neabejotinai taip pat prisideda prie Lietuvos gyventojų gebėjimo suprasti ir vertinti savo pastatytą ir vizualųjį paveldą bei skatina paramą vietos ir nacionalinei teatro scenai.

Vienetas nuolat demonstruoja tvirtą įsipareigojimą teikti paslaugas bendruomenei, o tai savo ruožtu daug prisideda prie Kauno kultūrinio gyvenimo kokybės ir miesto ekonominės plėtros. Jis padėjo inicijuoti ir daug prisidėjo prie to, kad Kaunas taptų Europos kultūros sostine, o tai buvo svarbus įvykis, kuris atkreipė didžiulį tarptautinį dėmesį į miestą ir padėjo puikų pagrindą, ant kurio galima toliau statyti. Jo darbuotojai dirba keliose regioninėse ir nacionalinėse viešosiose įstaigose, kartais eina vadovaujančias pareigas, konsultuoja įvairias viešąsias įstaigas ir institucijas. Kai kurie iš išvardytų tarptautinio ir nacionalinio lygmens redaktorių vaidmenų yra įspūdingi. Pagirtinas dalyvavimas HERA ir COST veikloje, taip pat pareigos valdyboje tarptautinėse mokslo įstaigose. Vienetas bendradarbiauja su pagrindine žiniasklaida, skaito daug viešų paskaitų, kuruoja parodas regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Nors per visą peržiūros laikotarpį į doktorantūros studijų programą buvo priimamas tik po vieną studentą per metus, akivaizdu, kad vienetas sugeba pritraukti talentingus studentus, suteikti jiems galimybes tobulėti kaip savarankiškiems tyrėjams ir informuoti juos apie finansavimo ir konferencijų galimybes tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Atrodo, kad vizualiųjų ir teatro studijų bendradarbiavimas skatina išradinę požiūrį į veiklą, be to, veikia patikimi mechanizmai, užtikrinantys tarpdisciplininę sąveiką su kitų universiteto padalinių

darbuotojais. Tačiau labai svarbu, kad, nors vienetas atlieka puikius mokslinius tyrimus ir įneša svarbų socialinį indėlį, jis turi sugebėti daug išsamiau paaiškinti savo procesą, skirtą pradedančiųjų tyrėjų kuravimui. Tarp doktorantų ir docentų yra akivaizdus atotrūkis. Siekiant pašalinti šį akivaizdų trūkumą, taip pat būtų galima daug daugiau nuveikti pritraukiant tarptautinius podoktorantūros stažuotojus ir siunčiant šio karjeros etapo akademinį personalą į užsienį pagal tokias programas kaip Marie Curie. Šie veiksmai būtini siekiant užtikrinti, kad vertinamasis vienetas išlaikytų standartus, kuriuos jis pasiekė kitose šio vertinimo srityse. Teigiamai vertintina tai, kad įsivertinę tyrėjai yra gerai įsivertinę tarptautiniuose tinkluose ir turėtų būti pajėgūs toliau vykdyti tarptautinio lygio novatoriškus mokslinius tyrimus.

Taip pat yra problemų, susijusių su infrastruktūra. Bibliotekos fondų kokybė kai kuriose vieneto aptarnaujamose srityse neatitinka standartų, kurių būtų galima tikėtis. Kadangi dėl autorių teisių apribojimų dar ne visi šios srities moksliniai darbai skelbiami elektroniniu būdu, tai galbūt trukdo studentams ir darbuotojams neatsilikti nuo tarptautinių įvykių savo srityje, kurie dažniausiai vyksta ne straipsnių, o monografijų ir redaguotų knygų, įskaitant parodų katalogus, forma (ir net jie dažnai prieinami per JSTOR tik po trejų metų). Atvirojo mokslo reikalavimai taip pat gali lemti, kad mokslinių tyrimų publikavimas tose srityse, kuriose įprasta naudoti daug iliustracijų, taps sudėtingesne ir daug laiko reikalaujančia užduotimi nei iki šiol, net jei dėl to vieneto studentams ir darbuotojams bus lengviau prieinami didesni išorės ištekliai. Vieneto pastato patalpos taip pat atrodo šiek tiek ribotos, per daug žmonių dirba bendrose patalpose.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Vienetas gali turėti galimybių plėsti savo patalpas, nes Kaune yra daug modernių paveldo pastatų, kurių komercinis panaudojimas gali būti menkas. Jis turėtų aktyviai jų ieškoti. Vienetas taip pat turi kovoti už geresnius bibliotekos fondus, kurie būtini, kad jo studentai ir darbuotojai galėtų neatsilikti nuo tarptautinių savo srities mokslinių tyrimų, kurie ne visi yra prieinami elektroniniais formatais. Skyriui taip pat reikės nuolat sekti atvirojo mokslo procesus, kurie gali padidinti jo darbo matomumą užsienyje. Vienetui reikia parengti daug išsamesnę strategiją, kaip konsultuoti pradedančiuosius mokslininkus. Šiam tikslui pasiekti jis turėtų kuo geriau išnaudoti savo plačius tarptautinius tinklus. Nuo to, kaip efektyviai tai bus įgyvendinama, labai priklauso tolesnė jo mokslinių tyrimų ir poveikio sėkmė. Ji taip pat turėtų būti atsargi, kad netaptų pernelyg izoliuota; ne visi, kurie joje studijuoja doktorantūroje, jau turėtų būti ten buvę, ir tas pats pasakytina apie jos samdomus pradedančiuosius tyrėjus. Vienetas taip pat turėtų parengti labai aiškų planą, kaip remtis savo didžiuliais pasiekimais, susijusiais tiek su moksliniais tyrimais, tiek su poveikiu, kurie atsirado Kaunui tapus 2022 m. Europos kultūros sostine. Tai buvo kartą gyvenime pasitaikanti galimybė, kuria jis pasinaudojo. Jei nebus tokio nepaprasto finansavimo, kaip ji galės toliau tokiu pat lygiu dalyvauti Europos masto diskusijose? Jai reikės kruopščiai palaikyti ir puoselėti tarptautinį bendradarbiavimą ir kitus tinklus, kuriuos ji užmezgė kaip šio proceso dalį, net ir po to, kai pagreitis išblės. Tai pareikalaus realių pastangų, ypač dėl to, kaip ir toliau į Kauną pritraukti svarbius balsus iš užsienio. Šiuo požiūriu galėtų būti naudingas tam tikras festivalis, rengiamas kas dvejus ar trejus metus. Nors tam gali padėti ES finansavimas, vien jo tikriausiai nepakaks. Kadangi, išskyrus Marie Curie, Erasmus+ ir EMTT, didžioji dalis ES finansavimo nėra tiesiogiai skirta vieneto kompetencijai, vienetas turi būti ypač aktyvus tiek nacionalinėse, tiek tarptautinėse diskusijose dėl finansavimo sąlygų, registruodamas, pavyzdžiui, savo vyresnius akademinius darbuotojus kaip ES ekspertus, kad jie galėtų dalyvauti tokiose diskusijose. Šiuo atveju buvimas iš mažos šalies gali būti privalumas, nes konkurencija dėl tokių pareigų yra mažesnė.

2.9. VDU_TEOL vertinamasis vienetas

Institucijos pavadinimas	Vytauto Didžiojo universitetas
Oficialus institucijos pavadinimo trumpinys	VDU
Institucijos VV pavadinimas	VDU Teologijos mokslai
VV pavadinimo santrumpa	VDU_TEOL
VV apimtis (MVDDA)	7,26
Mokslų sritis(-ys)	H 000 - Humanitariniai mokslai

MTEP veiklos kokybė pagal VV mokslų kryptis (mokslų kryptių grupes)

Humanitariniai mokslai

Mokslų kryptis	Apimtis (MVDDA)	Įvertis (balai)
H 002 - Teologija	7,26	4

Pagrįstas balo pagrindimas

Skyrius vertinimui pateikė penkis mokslinių tyrimų rezultatus, kurie tiek formaliai, tiek turinio prasme yra labai vertingi. Jie turi tarptautinį mastą ir poveikį. Ypatinga jų vertė taip pat pripažintas tarpdisciplininis ir ekumeninis pobūdis. Šie mokslų darymo elementai vertinamame Skyriuje buvo akivaizdūs ir priimtini. Vizito vietoje metu ekspertai buvo informuoti, kad, be vertinimui pateiktų pasiekimų, vienetas taip pat turi dar daugiau nei 90 publikacijų, iš kurių maždaug trečdalis pasirodė aukšto reitingo leidiniuose ir buvo įtrauktos į Scopus ir WoS duomenų bazines. Nedideliems vienetais tai yra išskirtinis rezultatas. Vertinamo vieneto moksliniai darbuotojai yra pripažinti kaip išskirtiniai nacionaliniai ekspertai. Vienas iš jų, mokslų daktaras ir kartu Teologijos profesorius, yra žymus bioetikos ekspertas Lietuvos valstybinėse ir bažnytinėse institucijose. Kiti kviečiami dalyvauti reikšminguose tarptautiniuose projektuose, o tai reiškia jų dalyvavimo tarptautinį pobūdį ir aukštą jų kompetencijos įvertinimą tarptautinėje mokslų bendruomenėje. Vieneto vykdomos mokslinės veiklos rezultatai nusipelnė labai aukšto reitingo įvertinimo. Per pastaruosius penkerius metus VV mokslininkai (10) taip pat turi nemažai įvairių nacionalinių ir tarptautinių apdovanojimų, akademinų ir politinių subjektų įvertinimų. Fakulteto tyrėjai yra penkių finansuojamų mokslinių projektų, remiamų nacionaliniu ir Europos lygmeniu, partneriai. Fakulteto nariai aktyviai dalyvauja įvairių Lietuvos mokslų, ekonomikos ir bažnytinės struktūrų veikloje.

VV MTEP veiklos ekonominis ir socialinis poveikis

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

Vienetas demonstruoja aukštą kompetenciją MTEP veiklos ekonominio ir socialinio poveikio srityje. Vieneto moksliniams tyrimams pritrauktos išorinės lėšos yra didžiulės. Vienete atliekamų mokslinių tyrimų socialinis poveikis taip pat yra labai reikšmingas, ką vizito metu ne kartą pabrėžė akademinis atstovas. Tarpdisciplininis ir ekumeninis atliekamų tyrimų pobūdis duoda reikšmingą poveikį visuomenei, pavyzdžiui, ekumeninis Naujojo Testamento vertimas, bioetikos ekspertizė, Universitete patvirtintos "Religijos studijų" programos kūrimas ir kt.

VV konsultuoja Lietuvos vyskopus, kunigus, kapelionus, dvasinius asistentus, sveikatos priežiūros institucijų vadovus ir darbuotojus Klinikinės pastoracijos konsultacijų tema. VV yra Lietuvos Respublikos Seimo narys dėl smurto ir abortų santykio. Konsultuoja LR Seimo laikinąją grupę "Dėl žmogaus gyvybės ir sveikatos apsaugos nuo pradėjimo iki natūralios mirties" dėl medikamentinio aborto saugumo.

VV dalyvauja įvairiuose projektuose, bendradarbiauja su socialiniais ar bažnytiniais subjektais. Pavyzdžiui, VV dalyvauja rengiant projektą į Lietuvos mokslo tarybos kvietimus mokslinių tyrimų grupėms "Biopsichosocialinė gerovė ir psichikos sveikata nėštumo ir pogimdyminiu laikotarpiu: Rizikos ir apsauginiai veiksniai, pagalbos poreikis". Sutarties šalys - Katalikų teologijos fakultetas ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Sveikatos psichologijos katedra. VV dalyvauja Katalikų teologijos fakulteto ir ūkio subjektų bendradarbiavime dėl studentų praktikų, taip pat Vytauto Didžiojo universiteto ir Kauno arkivyskupijos Caritas bendradarbiavimo sutartyje dėl studentų praktikų.

Yra daugybė intervencinių projektų, kuriuos VV šiuo metu įgyvendina tiek vietos akademinėje bendruomenėje, tiek nacionalinėje erdvėje, tiek plačiau. Šie projektai nėra susiaurinti tik iki Teologijos. Jie apima platų socialinių, etinių, moralinių, ekonominių ar socialinių klausimų spektrą.

VV MTEP veiklos veiklos perspektyvumas

Įvertis (balai)

4

Argumentuotas balo pagrindimas

VV atspindi labai gerą MTEP veiklos perspektyvumą. Vertinamas vienetas nėra didelis. Tačiau jis turi didelį potencialą tiek personalo, tiek infrastruktūros požiūriu. Jis turi aiškią plėtros programą, susijusią tiek su moksliniais tyrimais, tiek su jaunųjų mokslininkų įtraukimu į mokslinę veiklą. Vienetei kai kurie akademiniai darbuotojai dirba tik ne visą darbo dieną. Šis elementas, kuris vizito metu atrodė kaip vieneto silpnoji pusė, parodė, kad jis yra didelis privalumas. Vienete ne visą darbo dieną dirbantys mokslininkai paprastai yra ir puikūs kitų sričių specialistai. Šis žmogiškųjų išteklių politikos elementas leidžia, viena vertus, veikti pagal vieneto finansines įdarbinimo galimybes ir, kita vertus, įdarbinti daugiau puikių specialistų, turinčių tarpdisciplininių kompetencijų. Tokia vieneto personalo politika dabartiniame jo raidos etape atrodo optimali. Reikėtų pažymėti, kad tarp vieneto mokslo darbuotojų yra daug moterų, o tai yra akivaizdus vieneto privalumas.

Apsilankius vienete galima palyginti jo mokslinės ir didaktinės įrangos lygį su geriausiais tokio tipo vienetais pasaulyje.

Vienetas turi galimybę naudotis visais VDU ištekliais, kurie organizuoti taip, kad būtų sudarytos tinkamos sąlygos kokybiškai mokslinei veiklai. VV turi puikią elektroninės bibliotekos infrastruktūrą ir naudojami penkiomis moderniomis VDU bibliotekomis. Tačiau prirėikus vieneto tyrėjai savo veiklai gali naudotis visomis VDU patalpomis.

Vieneto mokslininkai bendradarbiauja su teologijos fakultetais ir institutais keliose Europos šalyse, pavyzdžiui, Kroatijoje, Graikijoje, Italijoje, Lenkijoje, Kroatijoje, Latvijoje, Maltoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Maltoje ir kt. Fakultetas turi įvairių galimybių toliau plėtoti bendradarbiavimą švietimo ir mokslinių tyrimų srityje su užsienio šalių universitetais.

Rekomendacijos, kaip tęsti ir (arba) tobulinti VV veiklą

Vienetas atlieka svarbų vaidmenį tiesiant tiltus tarp Bažnyčios, akademinės bendruomenės ir visuomenės. VDU Katalikų teologijos fakulteto pastatas ir jo infrastruktūra yra visiškai pritaikyti ir naudingi mokslinių tyrimų veiklai, įskaitant tarpdisciplininius tyrimus ir tarptautinę plėtrą.

1. Reikėtų stiprinti katedros bendradarbiavimą su kitais Lietuvos teologijos centrais, tokiais kaip Vilniaus, Klaipėdos ir Šiaulių.
2. Vieneto mokslininkai turėtų plėsti tinklą su kitais užsienio šalių švietimo ir mokslo centrais bei universitetais, be to, su kuriais jau yra užmegztas bendradarbiavimas.
3. Skyriaus bendradarbiavimo su užsienio universitetais pobūdį (bendri projektai, dėstytojų mainai, vadovėlių rengimas ir t. t.) reiktų išsamiau plėtoti, kai kalbama apie mokslinių tyrimų temas, paskaitas, konferencijas ir pan.
4. Bendradarbiavimas su įvairiais užsienio padaliniais turėtų būti geriau išreiškiamas per publikacijas padalinių, su kuriais vienetas bendradarbiauja, leidžiamuose žurnaluose.

3. IŠVADOS

Bendrojoje apžvalgoje pateikiamos dviejų ekspertų grupių, besispecializuojančių humanitarinių mokslų srityje, konsoliduotos nuomonės ir vertinimai.

Bendra humanitarinių mokslų mokslinių tyrimų kokybė ir jų tarptautiškumo lygis

Ekspertų grupės nori pripažinti bendrą humanitarinių mokslų kokybę Lietuvoje: visi vienetai atliko bent patenkinamo lygio mokslinius tyrimus. Be to, kai kurie vienetai buvo stiprūs tarptautiniu mastu, atlikdami aukšto lygio tarptautiniu mastu pripažintus mokslinius tyrimus. Iš tiesų, kai kurių vienetų rezultatai buvo netgi aukštesni, kai dalis vieneto ar visas vienetas gali būti laikomas vienu iš geriausių tokio pobūdžio tarptautinių vienetų. Kai kurie padaliniai taip pat buvo labai įspūdingi, nors kai kuriuose VV bibliotekų rinkinių kokybė akivaizdžiai buvo didžiulė problema, kurios vien prieiga prie skaitmeninių išteklių negali visiškai išspręsti. Ekspertų grupės pastebėjo daug bendrų biuro patalpų, nors nuomonės apie tai, kiek tai kelia susirūpinimą, buvo skirtingos.

Geriau dirbantys vienetai išsiskyrė didesniu pateiktų straipsnių ir tarptautiniu mastu išleistų knygų skaičiumi. Akivaizdu, kad kai kurie moksliniai tyrimai visada bus skelbiami nacionaline kalba. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad šiam tarptautinės mokslinių tyrimų kompetencijos vertinimui pateikiama tik dalis geriausių paskelbtų mokslinių tyrimų, ekspertų grupės manė, kad labai svarbus tarptautinės kompetencijos įrodymas yra tai, kad paskelbti darbai gali parodyti platesnį, tarptautinį akademinį mastą. Paprastai tai turėtų būti anglų kalba, kaip tarptautinė mokslo kalba, tačiau tam tikrais atvejais, jei reikia (priklausomai nuo tikslinės akademinės auditorijos lingua franca), tai gali būti ir kita kalba.

Labai svarbu, kad ekspertų grupės buvo susirūpinusios dėl pernelyg didelio pasiklivimo Scopus, kaip kokybės rodikliu, o tai paskatino kai kurių VV akademikus skelbti labai silpną medžiagą anglų kalba akivaizdžiai grobuoniškose vietose. Remiantis DORA principais, Mokslinių tyrimų vertinimo pažangos koalicija ir kitais tarptautiniu mastu pripažintais susitarimais dėl mokslinių tyrimų kokybės vertinimo, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama recenzuojamai kokybei. Ekspertų grupės norėtų pabrėžti, kad svarbu nustatyti aiškiai išreikštą pusiausvyrą tarp rašymo atitinkamomis užsienio kalbomis, siekiant įtraukti tarptautinę mokslininkų bendruomenę, ir lietuvių kalba, siekiant pasitarnauti vietos visuomenei. Tačiau, kaip minėta, atsižvelgiant į tai, kad šiam vertinimui reikėjo pateikti tik labai nedaug geriausių publikacijų, ekspertų grupės tikisi, kad CAE pateiktų publikacijų balansas turėtų parodyti indėlį į tarptautines diskusijas.

Doktorantai buvo remiami labai nevienodai. Kai kuriose VV doktorantams buvo teikiama labai stipri akademinė parama, studentai ir vadovai reguliariai (kartais net kasdien) bendravo. Kitose institucijose mentorystės kokybė kėlė susirūpinimą. Svarbu, kad kiekvienoje institucijoje visos doktorantų kohortos turėtų:

- reguliariai vyktų priežiūros susitikimai su doktorantų vadovais
- geras akademinės paramos struktūras, įskaitant reguliarius susitikimus (kartą ar du kartus per metus) su doktorantūros komitetu ir galimybę pakeisti doktorantūros vadovą, jei santykiai nutrūktų
- galimybę naudotis tinkamais akademiais ir perkeliamųjų įgūdžių mokymais
- skatinimą (ir finansinę paramą) dalyvauti tarptautinėse konferencijose ir simpoziumuose
- galimybę reguliariai lankytis savo institucijoje rengiamuose seminaruose ir praktiniuose užsiėmimuose, kuriuose jie taip pat gali aptarti savo darbą.

Geriausiose programose ir VV tai jau visiškai arba daugiausia vyksta, tačiau tai turėtų būti norma visose doktorantūros programose.

Nors daugelis VV pateikė daug tarptautiškumo ir tarptautinio bendradarbiavimo įrodymų (pvz., dalyvavimas konferencijose, dalyvavimas tarptautinėse akademinėse draugijose), geriausios VV įrodė, kad su užsienio partneriais užmegztas stabilus bendradarbiavimas, kuris yra akivaizdžiai prasmingas, ilgalaikis ir teikia didelę pridėtinę vertę. Remdamosi šiais pavyzdžiais, ekspertų grupės norėtų matyti daugiau įrodymų apie užsienio mokslininkų atvykimą į Lietuvą ilgesniam laikui, įskaitant vizitų stipendijas, taip pat apie bendras publikacijas su užsienio partneriais.

Kai kuriuose stipriausiuose VV ekspertų grupės pamatė vilčių teikiančių ir į ateitį orientuotų tarpdisciplininio bendradarbiavimo su kitais fakultetais, įskaitant Medicinos, įrodymų. Kai kurie vienetai pateikė svarių humanitarinių ir socialinių mokslų tarpdiscipliniškumo įrodymų. Tačiau daugelyje vienetų tokio bendradarbiavimo įrodymų buvo mažai, ir šis įspūdis sustiprėjo per daugelį vizitų į vietą, kurių metu buvo akcentuojama tik atskirų VV infrastruktūra, o ne infrastruktūra, skatinanti bendradarbiavimą mokslinių tyrimų srityje visame universitete.

Paaikškėjo, kad daugumos VV akademinė kultūra labai priklauso nuo neformalių diskusijų, taip pat formalių konferencijų ar vienkartinų seminarų. Atrodė, kad daugelyje, jei ne daugumoje, VV dėstytojams (ir, jei taikoma, doktorantams) santykinai trūko reguliarių galimybių aptarti vieni kitų darbus (pvz., kas mėnesį).

Ekspertų grupės nepaprastai vertina publikacijas, kurias jos matė daugelyje vertinamųjų vienetų, paskelbtų pagrindinėse ir plačiai pripažintose leidyklose ir žurnaluose. Ji taip pat pažymi, kad yra daug mažiau publikacijų grobuoniškuose žurnaluose ir leidyklose. Kartu svarbu pabrėžti, kad leidyba žurnaluose, kurie yra įtraukti į Scopus sąrašą, savaime nėra tarptautinės kokybės rodiklis. Iš tiesų šis reikalavimas skatina plėšrią leidybą, nes mažai tarptautinio pripažinimo turintys žurnalai gali užsitikrinti, kad bus įtraukti į Scopus.

Žinių perdavimas: socialinis ir ekonominis mokslinių tyrimų veiklos poveikis

Humanitariniai mokslai Lietuvoje įrodė, kad jų indėlis į Lietuvos kritinę viešąją diskusiją ir tapatybę yra nepakeičiamas. Pavyzdžiui, trijų institucijų atliktas archeologijos darbas šalia dujų jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos turi didžiulę ekonominę ir kultūrinę vertę. Panelėms didžiulį įspūdį paliko tai, kaip humanitarinių mokslų tyrėjai prisidėjo prie politinių, kultūrinių ir visuomeninių diskusijų Lietuvai labai kontroversiškais ir svarbiais klausimais, įskaitant (paminėsime tik kelis pavyzdžius) naujas įžvalgas ir atradimus, susijusius su Lietuvos partizanais (Vilniaus universitetas), Panerių miško vietoje (Lietuvos istorijos institutas) ir viešųjų diskusijų dėl paminklų sovietų kariams eksponavimo po Rusijos agresijos karo Ukrainoje įrėminimą (Klaipėdos universitetas).

Taip pat labai įspūdingas indėlis į Lietuvos visuomenės kultūrinį gyvenimą - nuolatiniai pasirodymai radijuje, televizijoje ir socialiniuose tinkluose (podkastuose, youtube ir kt.). Humanitariniuose moksluose atlikti moksliniai tyrimai leido surengti (ir, tiesą sakant, buvo būtini) daugybę parodų, festivalių ir teatro spektaklių, kurie neabejotinai turėjo didelį atgarsį visuomenėje. Humanitariniai mokslai buvo labai svarbūs saugant UNESCO pasaulio paveldo objektus (pvz., Klaipėdoje), planuojant ir švenčiant Kauno Europos kultūros miestą (Vytauto Didžiojo universitetas ir kt.).

Svarbu pažymėti, kad stipriausiuose VV Humanitariniai mokslai viešasis indėlis vyko ne tik nacionaliniu lygmeniu. Kai kas vyko ir viršnacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, vertėjų rengimas Europos Komisijai Vilniaus universiteto Filologijos VV. Kitas pateiktas poveikis turėjo itin svarbų vietinį aspektą, kuris buvo kvintesenciškai siauresnės apimties, bet vis dėlto labai reikšmingas ir gilus. Svarstydamos komisijos ypač vertino visuomeninio, kultūrinio ir ekonominio poveikio ataskaitas, kuriose mokslininkai akivaizdžiai įnešė reikšmingų pokyčių, taip pat informavimo mastą ir tai, kiek tam reikėjo didelio akademinio indėlio.

Reikėtų pabrėžti, kad konkrečiu humanitarinių mokslų atveju buvo keletas reikšmingų pavyzdžių, kai buvo įneštas indėlis į ekonomiką (pvz., pirmiau minėtas darbas, susijęs su dujų jungtimi) ir bendradarbiavimas su verslu (pvz., Vytauto Didžiojo universiteto Filologijos mokslų daktarų sukurta kalbų programinė įranga, kuria

naudojasi Lietuvos įmonės). Vis dėlto labai nederėtų humanitarinių mokslų "poveikio" kriterijumi laikyti įsitraukimą į verslą ir ekonomiką bei jų poveikį. Humanitariniai mokslai pagal apibrėžimą labiausiai prisideda prie tautos kultūros, visuomenės ir atminties puoselėjimo - ir, kaip jau minėta, šioje srityje išties pasižymėjo stipriausi VV, o visi vienetai gali įrodyti bent jau patenkinamą, jei ne gerą poveikį visuomenei.

Taip pat reikėtų pabrėžti, kad kai kurie VV pranešė apie nepalankų mokesčių reguliavimą, dėl kurio buvo sunku konkuruoti su privačiais konkurentais teikiant konsultavimo paslaugas. Esant tokioms sąlygoms, dar tikslingiau vertinti humanitarinių mokslų poveikį pagal suteiktų paslaugų ekonominę vertę. Tačiau svarbiausia, kad universitetai yra visuomenės dalyvavimo forumas, kurį palaiko akademinė laisvė, paremta įrodymais, nepriklausomai nuo ekonominio, politinio ar kitokio spaudimo: universitetų gebėjimas informuoti visuomenę be išorinės įtakos turėtų būti puoselėjamas, nekreipiant dėmesio į ekonominius parametrus.

Infrastruktūra, finansavimas, vadyba, žmogiškieji ištekliai (įskaitant karjeros plėtrą ir žmogiškųjų išteklių valdymą)

Vadyba

Geriausiai įvertinti vertinamieji vienetai turėjo labai aiškiai parengtas SSGG analizes ir strategijas, iš kurių matyti, kaip jie pasinaudos savo stiprybėmis ir pašalins silpnąsias puses. Pavyzdžiui, buvo galima pastebėti, kad daugelis geriausiai įvertintų VV universitetų padalinių pradėjo kurti atskiras strategijas, atitinkančias jų istoriją, vietą, dydį ir institucinę aplinką. Kartu buvo atvejų, kai ekspertų grupės nusivylė SSGG analizių išsamumu ir tuo, kiek jos atsispindėjo institucinėje veikloje ir strategijose, matomose vizitų vietoje metu.

Džiugino tai, kad per pastaruosius penkerius metus daugelis Institucijų patvirtino lyčių lygybės planą. Geriausiai atvejais tyrėjai žinojo apie šiuos institucijų įsipareigojimus, o Vadyba suvokė, kad reikia spręsti galimo lyčių disbalanso VV.

Kai kurios geriausios VV galėjo pateikti gerų skaidrios premijų sistemos, skirtos atlyginti darbuotojams už jų darbo rezultatus, pavyzdžių, tačiau ir šiuo atveju taip buvo ne visais atvejais. Pavyzdžiui, geri pavyzdžiai buvo plati taškų sistema, skirta darbuotojams atlyginti: kartais ji galėjo būti šiek tiek sudėtinga, tačiau jos privalumas buvo sąžiningumas ir personalo pritarimas, nes ja buvo pripažįstamas indėlis įvairiose akademinės veiklos srityse. Priešingai, VV, kuriose tokių sistemų nebuvo, ekspertų grupės buvo susirūpinusios, kad teisingos karjeros galimybės buvo nepakankamai aiškiai išdėstytos.

Infrastruktūra

Ekspertų grupių vertinta infrastruktūra daug kur buvo puiki (ne tik Institucijose), o ekspertų grupės matė, kad daugelyje VV buvo sukurta puiki ir tinkama infrastruktūra, leidžianti mokslininkams vykdyti savo misiją. Ekspertų grupės taip pat džiaugėsi, kad atsirado nauja e. infrastruktūra, įskaitant CLARIN-LT - bendrą Europos bendrąją kalbų ir išteklių bei technologijų infrastruktūrą, kuria dalijasi keli Lietuvos universitetai ir kurios šeimininkas yra Vytauto Didžiojo universitetas. Priešingai, kitose institucijose tyrėjai neturėjo tinkamų darbo vietų, ir akivaizdu, kad mokslinių tyrimų infrastruktūros kokybė nebuvo vienodai gera (arba puiki).

Finansavimas

Humanitariniuose moksluose Europoje ir net visame pasaulyje vis svarbesnį vaidmenį vaidina trečiųjų šalių finansavimas, kuris teikia papildomą paramą svarbiausiems mokslinių tyrimų projektams. Akivaizdu, kad Lietuvos mokslo taryba (LMT) įgijo didžiulį vaidmenį skatinant novatoriškus ir svarbius mokslinių tyrimų projektus. Ekspertų grupės įtikino labai geras LMT finansuojamų darbų lygis, todėl humanitarinių mokslų stiprumui Lietuvoje labai svarbu, kad LMT gautų pakankamai išteklių ir ateityje toliau atlikti šį vaidmenį. Be to, yra realus pavojus, kad tokie renginiai kaip šis gali suteikti pirmenybę institucinei politikai, o ne sąlygoms, skatinančioms kurti pažangiausias mokslinius tyrimus. Todėl labai svarbu, kad institucijų strategijose būtų

numatyti būdai, kaip remti glaudaus tarptautinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje kūrimą ir gerinti stipendijų sąlygas.

Ekspertų grupės taip pat matė įrodymų apie dalyvavimą programos "Horizontas 2020" projektuose, taip pat Humanitariniai mokslai Europos mokslinių tyrimų srityje (HERA) ir kituose šaltiniuose. Tai ypač stebino, nes humanitariniams mokslams (bet kur) labai sunku gauti programos "Horizontas 2020" / "Horizontas Europa" finansavimą, o programos "Horizontas 2020" / "Horizontas Europa" nepalieka daug vietos humanitarinių mokslų paraiškoms (už pirmojo ramsčio ribų). Kai kurioms VV pavyko dalyvauti MSCA tinkluose. Bendrai visoje Lietuvoje akivaizdžiai yra sukaupta sėkmingos patirties pagrindinėse Europos finansavimo schemose, todėl būtų svarbu rasti būdų, kaip dalytis gerąja patirtimi universitetuose ir institutuose bei tarp universitetų ir institutų.

Kartu paraiškos finansavimui gauti (ypač Horizon, bet ir nacionaliniu lygmeniu) užima daug laiko ir kelia didelę riziką, kad jos nebus sėkmingos. Sistemoje, kurioje vadovaujamosi veiklos rodikliais ir patikrinamais rezultatais, ekspertų grupės pripažįsta, kad laikas, sugaištas paraiškoms (taip pat ir nesėkmingoms) rengti, rodo didelį įsipareigojimą siekti mokslinių tyrimų kompetencijos, tačiau (pagal apibrėžtį) beveik nefiksuojamas.

Ekspertų grupės labai džiaugėsi, kad humanitarinių mokslų doktorantai gauna gerą finansinę paramą. Akivaizdu, kad stipendijos doktorantams padidinimas buvo labai svarbus, ir labai svarbu, kad šis finansavimas, atsižvelgiant į infliaciją, būtų išlaikytas ir ateityje. Be to, akivaizdu, kad pirmaujančios VV teikė labai gerą mokslinių tyrimų finansavimo (dalyvavimui konferencijose, paramai moksliniams tyrimams, nenumatytoms išlaidoms) paramą doktorantams, taip pat ir pagal tarptautinius standartus, todėl labai svarbu, kad visos VV laikytųsi panašių aukštų paramos doktorantams standartų.

Rekomendacijos

Mokslinių tyrimų kultūra

Ekspertų grupės ragina VV apsvarstyti galimybę rengti reguliarius mokslinių tyrimų seminarus, pavyzdžiui, kas mėnesį. Tai leistų tyrėjams ir doktorantams reguliariai aptarti vieni kitų darbus.

Ekspertų grupės taip pat norėtų paraginti VV ieškoti geresnių tarpusavio bendravimo būdų, ypač siekiant palengvinti optimalų mokslinių tyrimų infrastruktūros ir duomenų bazių naudojimą ir plėtrą.

Galiausiai, VV norėtų paraginti aukštąsias mokyklas remtis esamais gerosios praktikos pavyzdžiais (susijusiais su tarpdisciplininiais mokslinių tyrimų centrais arba disciplinomis, turinčiomis iš prigimties stiprius tarpdisciplininius ryšius, pavyzdžiui, etnologija ir archeologija), kad būtų skatinami glaudesni ryšiai su kitomis humanitarinių mokslų disciplinomis ir už jų ribų, siekiant visapusiškai prisidėti prie platesnių tarpdisciplininių mokslinių tyrimų klausimų sprendimo.

Lietuva, regionas, Europa ir pasaulis

Ekspertų grupės palankiai įvertino gausius ir įvairius būdus, kuriais daugelis tyrėjų ir visos VV susiejo Lietuvos studijas ir konkrečių mokslinių tyrimų klausimų, kuriuos įkvėpė šios šalies studijos, sprendimą su platesnio masto moksliniais klausimais (pavyzdžiui, susijusiais su diasporomis, paveldu, mažumų kalbomis ir literatūromis, sudėtingu XX a. Europoje ir t. t.). Atsižvelgiant į tai, visos VV turėtų jaustis skatinamos pamatyti, kaip jų nacionalinės misijos, kuriomis siekiama savo tyrimais prisidėti prie žinių apie vietos ir nacionalinę kultūrą, literatūrą, kalbą, atmintį ir tradicijas, gali būti susietos su platesnio masto mokslinių tyrimų klausimais. Svarbu, kad visos VV aiškiai suvoktų ypatingą Lietuvos reikšmę ir klausimus, kuriuos čia galima tirti, platesniems humanitarinių mokslų tyrimų klausimams.

Tarptautiškumas

Ekspertų grupės norėtų paskatinti humanitarinių mokslų katedras įsitraukti į prasmingas tarptautiškumo ir bendradarbiavimo mokslinių tyrimų srityje formas, taip pat ir už finansuojamų mokslinių tyrimų projektų ribų. Tai apima mokslinių tyrimų stipendijas užsienyje ir tarptautiniu mastu bendrai publikuojamus darbus. Svarbu galvoti apie tarptautiškumą ne tik kalbant apie tai, kad Lietuvos kolegos leidžia laiką su kolegomis užsienyje. Ne mažiau svarbu yra suteikti galimybes užsienio mokslininkams praleisti laiką Lietuvoje ir dirbti su savo kolegomis. Šiuo metu tai vyksta, tačiau gana ribotai, todėl ekspertų grupės labai skatintų tolesnį mobilumą, pasinaudojant esamu finansavimu, pavyzdžiui, per Erasmus+ ir Europos universitetų aljansus, ir galbūt naujomis specialiomis finansavimo galimybėmis tokioms mokslinėms stažuotėms - tiek institucijose, tiek ir LMT.

Nuostabu, kad buvo paminėtas Europos universitetų aljansų mokslinių tyrimų potencialas, ir dalyvaujantys universitetai turėtų aktyviai ieškoti būdų, kaip juos dar labiau panaudoti tarptautiniam bendradarbiavimui mokslinių tyrimų srityje gilinti, pradedant doktorantūros lygiu ir baigiant bendrais mokslinių tyrimų kolokviumais bei kitomis bendromis mokslinių tyrimų iniciatyvomis.

Vizitų metu kai kurie VV ekspertams dažnai primindavo, kad Lietuva yra maža šalis, ir tai buvo įvardijama kaip riboto tarptautinio dalyvavimo pateisinimas. Vis dėlto tarptautinis bendradarbiavimas ir mobilumas yra labai svarbūs Lietuvos akademinės ir intelektualinės kultūros kokybei (kaip ir bet kurioje kitoje šalyje). Tačiau mažai tikėtina, kad didelis skaičius tarptautinių studentų įstos į doktorantūros programas, kurios siūlomos tik lietuvių kalba arba kurias siūlo fakultetai, beveik išimtinai orientuoti į lietuviškas temas. Oficialios bendradarbiavimo sutartys yra vienas iš galimų būdų integruoti lietuvius į tarptautinius mokslo tinklus, tačiau yra ir kitų. Pavyzdžiui, reguliariai vykstantys profesinių draugijų susitikimai, kurie palyginamajame ekspertiniame vertinime supriešinami su dalyvavimu vienkartinuose renginiuose, gali būti tokia pat veiksminga tarptautinių tinklų plėtros priemonė, net jei moksliniai tyrimai orientuoti į lietuviškas temas.

Mokslinių tyrimų kokybės stiprinimas

LMT, kaip ir daugelis (bet ne visi) Lietuvos universitetų, yra pasirašęs Europos susitarimą dėl mokslinių tyrimų vertinimo reformos. Akivaizdu, kad ši reforma, kuria ją pasirašiusios šalys įsipareigojo teikti pirmenybę kokybiniais rodikliais, turės svarbių pasekmių Lietuvos mokslinių tyrimų institucijoms ir Lietuvos mokslo politikai.

Visų pirma ji kelia klausimą dėl kasmet atliekamo kiekybinio mokslinių tyrimų vertinimo ir kas ketverius metus atliekamo palyginamojo ekspertinio vertinimo, kuris yra kokybinis, koegzistavimo. Abiejų tipų vertinimo sutapatinimas sudaro pernelyg didelę administracinę naštą universitetams. Be to, sektoriui siunčiami prieštaringi signalai. Per PEV kokybė vertinama labiau už kiekybę, o per metinį vertinimą - priešingai. Reikėtų gerai apsvarstyti, ar, pavyzdžiui, dabartinę metinę sistemą nebūtų galima pakeisti metine bendrąja dotacija kiekvienai institucijai, kad būtų užtikrintas tam tikras stabilumas (tokį stabilų finansavimą institucijos galėtų naudoti, pavyzdžiui, norėdamos paskatinti prisiimti riziką teikiant paraiškas dotacijoms gauti), o PEV būtų dinamiškas sistemos finansavimo elementas.

Institucijų lygmeniu daugelis pirmaujančių VV jau yra gerai pasirengę priimti mokslinių tyrimų vertinimo reformą, nes jie jau pripažįsta įvairių tyrėjų veiklą. Visoms VV būtų svarbu užtikrinti, kad jų atlygio sistemose būtų pripažįstamas įvairus mokslininkų indėlis. Tai apima ir paraiškų finansavimui gauti teikimą, net jei jos nėra sėkmingos.

Mokslinių tyrimų vertinimo reformoje labai skatinama vertinti kokybę, kuri vertinama pagal tarpusavio vertinimą kartu su kitais kokybiniais rodikliais. Dėl to būtina toliau nuolat atsisakyti grobuoniškų leidyklų. Dėl šios priežasties ekspertų grupės primygtinai ragina politikos formuotojus ir institucijas atsisakyti skatinimo publikuoti "Scopus" sąrašė esančiuose žurnaluose, kurie patys savaime yra kokybės rodiklis. Vietoj to grupės rekomenduotų sukurti nacionalinę leidėjų ir žurnalų skirstymo į kategorijas pagal jų tarpusavio vertinimo

praktikos kokybę sistemą, kaip tai jau daroma kitose Europos sistemose (Norvegijoje, Suomijoje ir kt.). Tik tada, kai bus užtikrinta tarpusavio vertinimo sistemos kokybė, publikacijų apimtis bus galima laikyti kokybės rodikliu (ir net tada svarbu atlikti tolesnį tarpusavio vertinimą, pavyzdžiui, PEV).

Socialinis ir ekonominis poveikis

Humanitarinių mokslų indėlis į visuomenės gyvenimą yra išties turtingas, įvairus ir reikšmingas. Humanitarinių mokslų indėlio į visuomenę ir kultūrą (ir net ekonomiką) vertė nekelia abejonių. Tačiau šiuo metu ši "vertė" nėra išmatuota ar kiekybiškai įvertinta. Daugelyje mokslinių tyrimų sistemų terminas "poveikis" reiškia išmatuojamus pokyčius, kuriuos lemia žinių perdavimas. Akivaizdu, kad Lietuvoje tai nėra tokia reikšmė (jei taip būtų, poveikio matavimui reikėtų skirti daug daugiau išteklių ir paramos), todėl ekspertų grupės rekomenduoja naudoti kitą terminą šiai veiklai apibūdinti (pavyzdžiui, visuomenės, kultūros ir Ekonomikos dalyvavimas ir (arba) keitimasis žiniomis).

Valstybės finansuojami universitetai ir kiti aukštojo mokslo subjektai turėtų turėti galimybę apibūdinti savo ekonominį ir - ypač humanitarinių mokslų ir menų atveju - socialinį poveikį. Daugelis VV neturėjo galimybių tai aptarti. Vertinimo užduotyje išvardytos kategorijos galėjo įnešti daugiau painiavos, nes kai kurios institucijos tas pačias publikacijas priskyrė ir moksliniams tyrimams, ir poveikiui, o žurnalų redagavimas buvo priskiriamas ne moksliniams tyrimams, o poveikiui. Ekspertų grupės ragina LMT rengti diskusijas, kuriose dalyvautų visų karjeros etapų mokslininkai ir kuriose jiems būtų aiškiai išdėstyti su šia kategorija susiję lūkesčiai. Gera žinia ta, kad dauguma vertinamųjų vienetų tokį indėlį įneša, nesvarbu, ar jie gali jį aiškiai suformuluoti, ar ne. Muzikos akademijos vykdomas lietuvių liaudies dainų skaitmeninimas, nors ir visiškai mokslinis, yra puikus pavyzdys, kaip ir platus dviejų Kauno universitetų įsitraukimas kuriant viešąsias programas, skirtas miesto, kaip Europos kultūros sostinės, metams (ir dar daug kitų pavyzdžių būtų galima paminėti).

Atviras mokslas

Ekspertų grupės rekomenduoja, kad humanitariniai mokslai Lietuvoje remtųsi tokiais skatinančiais pavyzdžiais kaip CLARIN-LT ir imtųsi atvirojo mokslo, be kita ko, kuruojant FAIR duomenis pagal visuotinai pripažintas normas ir protokolus. Tai taip pat turi būti vertinama bet kurioje institucinėje atlygio sistemoje.

